

"OD BOJA DO ZMAGE!"

"KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO!"

Štev. 3

Chicago, Ill. 20. januarja 1905

Leto IV

Vsem gg. prodajalcem "Koledarja" na znanje.

Vse gg. prodajalce "Koledarja" prosimo najljubše, da nam vrnejo toliko "Koledarjev", kolikor mislijo, da jih ne bodo prodali. Od vseh krajev prihajajo nova naročila in radi tega prosimo, da bi se vpoštevala naša prošnja.

Upravištvo "Gl. Sv."

Razgled po svetu.

Iz rusko-japonskega bojišča.

Najnovejša poročila se glase, da so kozaki generala Mičenka prišli Japoncem za hrbet. Pri tem pohodu so nalašč prekoračili nevtrarno ozemlje, da bi prisilili Japonce storiti isto.

Nekateri petrograjski listi trdijo, da ima japonsko brodogradnjo svoje zavetišče na angleškem otoku Labau-nu poleg Bornea. V ta namen so baje Angleži raztrosili vest, da je poskodoval brzojavni kabel, ki veže otok z Singaporem.

Angleški parnik "Lethington", naložen z premogom so na potu v Vladivostok ujeli Japonci. Angleški parnik "Rosley", ki je bil tudi s premogom namenjen v Vladivostok, so Japonci privedli v Sansebo.

General Nogi je brzojavno obvestil guvernerja v Nagasakiju, naj sprejme generala Stoessela z vsemi vojaškimi častmi.

Kozaki generala Mičenka so se po drznem pohodu zopet vrnili v ruski tabor, ker so izvedeli, da jim hoče pet japonskih bataljonov zasedeti pot.

General Kuropatkin poroča carju, da so kozaki s svojim pohodom prizadeli sovražniku velike izgube. Pri Jinkovu so zapalili japonska skladišča. S sabo so prignali tudi nekaj ujetnikov.

Iz Londona se poroča, da obstoji mej Nemčijo, Francijo in Rusijo tajna zveza, ki ima namen oslupariti Japonce za sadove zmage.

Ogrsko.

Dne 16. jan. je odstavil parnik "Slavonia", Cunard črte s 1800 izseljenci za Ameriko reško luko. Odhod parnika je bil oficijeln. Papeški prelat grof Peter Vay pl. Vaya je čital slovesno mašo, katere se je udeležil reški guverner in drugi državni funkcionarji.

Ogrska vlada se poslužuje že res umazanih sredstev, da bi zvalila izseljenca na pot preko reške luke. Do sedaj je agitiralo nebroj agentov za Cunard družbo. Tem agentom so pa pridružili še vero, ki pri tepcih vedno vleče. Ako bi bila vožnja s parniki Cunard družbe v resnici prijetna, potem bi ne bilo treba izkoriščati vero v agentovske namene.

Nemčija.

V deželi lepih čednosti je tudi še mnogo tepcev. Znani verski slepar Dowie, ki je zgradil poleg Chicage mesto duševnih butce, koje navadni ljudje nazivljajo Zion City, je pričel koristonosno propagando za svoje nenasitne žepe v Berlinu. Odkar je Dowie dve leti sem oznanjeval evangelij za kretine v Berlinu, se je takoj ustanovila pod njegovim pokroviteljstvom verska sekta, koje člani se imenujejo poslanci Ziona. Ti poslanci Ziona, ki so prekanjeni prefriganci, ki špekulirajo s človeško neumnostjo, ali pa navadni tepci, so razširili svojo agitacijo že na vsa druga večja mesta. Kako se že glasi neka slov. narodna pesmica? Morda takole: "Oh, le naprej,

oh, le naprej, dokler bo še tepcev kej!"

Na Vestfalskem je stavka splošna. Sedaj stavka 300 tisoč delavcev. Vse krščanske organizacije so se pridružile stavkujočim. Vlada je odposlala že dva pešpolka na lice mesta. Tema bodo sledili drugi vojaški oddelki. Najbrže bodo necega lepega dne stali proletarci v vojaškem jopiču z nabitimi puškami nasproti proletarcem v delavskem jopiču. Kdo ve, če tudi ne zmaga solidarni čut, kakor je zmagal pri socialistično in krščansko organiziranih delavcih? Kdo zamore to že danes povedati??

Pogledi vseh delavcev kulturnih dežel so uprti dandanes na Vestfalsko. In ti delavci bodo poslali svojim bratom strelivo — denar, da njih otroci in žene ne bodo gladovale.

Zmaga delavcev na Vestfalskem je zmaga vseh delavcev. Sreča naj jim bode mila! Tu delavci — tu kapitalisti! Tu pravica, tam tiranstvo. Združimo vse svoje sile, da bode zmagala pravica.

Rusija.

Na generala Trepova, ki je v Petrogradu spremil velicega kneza Sergija na kolodvor, je neki dijak trikrat ustrelil, ne da bi ga pogodil. Trepov je najljubši krvnik ruskega naroda. Že leta 1892. so revolucionarji izvršili tekem enega tedna tri napade na njegovo življenje. Ali krvnik Trepov je vselej odnesel srečno svoje pete. V Kristokovu so bile dne 8. januarja velike demonstracije proti carizmu. Demonstrantje so prepevali revolucionarne pesni. Običajno so zopet mogotci izpustili svoje krvne pse — policaje na ljudstvo. En policijski narednik je ubit, en kozak pa ranjen.

Pred zaključkom lista je došla vest, da je nekdo Trepova na vlaku ustrelil. Ta vest še ni uradno potrjena.

Francija.

Ministerski predsednik je podal ostavko kabineta predsedniku Loubetu. Po izvolitvi Doumerja predsednikom zbornice, tudi ni bilo drugega pričakovati. Nacionalci in klerikalci samega veselja vriskajo, da si so ljudje a la Millerand največ pripomogli, da je padel Combes in z njim njegovi tovariši.

Italija.

Papež je rekel zbranim škofom in nadškofom, ki so prišli na slavnosti v Rim: "Ne zabite, da smo mi odgovorni za mišljenje duhovnikov. Ako v seminarju opazite, da so se mladi bogoslovci navzeli novih, krivih idej, ki so v nasprotju z avtoriteto, katero je sam bog postavil, tedaj jih ne mazilite."

Glava rimsko-katoliške cerkve govori kakor kak podjetnik, ki priporoča svojim priganjačem, naj dobro pazijo na delavce, naj delavce pošljejo k vragu, ki so drugega mišljenja. Tudi papež hoče le take delavce v vinogradu gospodovem, ki se slepo pokore višjim poveljem. Sapienti sat!

Panama.

Zastopniki vseh strank so zaprosili poslanca Barretta Zdr. drž., da se prekliche predlog, ki priznava, da bi bil guverner kanalske zone in poslanec v panamski republiki ena in ista oseba. Barrett je izjavil, da ne more preklicati predloga, pač pa bode izročil v ta namen prošnjo vladi v Washingtonu. Prebivalci Paname nočejo biti privezek kanalski zoni, radi tega protestirajo. Seve, imajo prav! Ali naši mogotci so se še vedno malo ozirali na koristi marljiv republik, ako se je šlo za interese kapitalistov velike ameriške republike.

Haiti.

Ameriški poslanec Powell zahteva anulacijo obsodbe, potom katere je bil ameriški državljani Jaeger Huber "in contumaciam" obsojen na 15 let ječe radi bančnih sleparstev. Nevemo čemu so naši javni funkcionarji vedno tako nervozni, če se gre za velike sleparje??

Kitajsko.

Iz Bruselja se poroča, da se lahkoživi kronani bedak Leopold zani-ma za železnico Canton Hankow na Kitajskem, ki je sedaj last zastopnika J. Pierponta Morgana, ameriškega plutokrata. V ta namen se vrše konference, ker se hoče zaščititi koristi francozkih, belgijskih in ameriških novodobnih piratov. Ta koncesija je bila najprvo v rokah ameriških kapitalistov, kasneje je pa prišla belgijskim ljudskim krvosomom v pest. Železniška proga bo dolga nad 2600 milj, tu niso vračunjene postranske proge. — In vendar so še naivni ljudje, ki se čudijo, čemu Kitajci sovražijo bele hudiče?

Turčija.

Sultan je izdal irado, da se sme vrniti 3000 macedonskih begunov. Hilmi paša je dobil navodila, da naj strogo pazi, da se amnestija izvede poolnoma. — Za koliko časa, bode vprašal vsakdo, komur so razmere na Turškem znane???

Španija.

106 delavskih organizacij je odposlalo mednarodnemu mirovnemu komiteju na Holandsko spomenico, v kateri se zahteva, da se preneha s krvotiljem na Daljnem Vztoku. V drugi okrožnici pa pozivljajo organizirane delavce vseh narodov, da naj se pripravijo za občno stavko, ako ne poneha krvavi boj na Daljnem Vztoku.

Ameriške vesti.

Obrežati hoče tiskovno svobodo

Penypacker, nadpokrovitelj milijonarjev v Pennsylvaniji — po domače guverner, je v deželnem zboru predložil načrt, da se lahko vsaki list zatré, ako 6 državljanov potrdi, da list iz "navade psuje in zmerja". Ako bode tak zakon sprejet, kar se bode tudi najbrže zgodilo, potem lahko mirnim srcem pričakujemo, da bode temu dobremu vzgledu sledile kmalu druge države. Potem bomo imeli v veliki republiki "svobodnih" in "vrlih" mož najbolj nazadnjaški tiskovni zakon. Potem bode vsaki list izroččen na milost in nemilost 6. prvim Hotentotom. Priznamo, da tak zakon ne bode dolgo obstal v veljavi.

Ali že to dokazuje, ker se misli udušiti glas resnice, da so misli naših vladujočih slojev črne in nazadnjaške.

In kaj pravi ameriško ljudstvo k temu? Nič! Drugod se narodi boprijo za tiskovno svobodo; v Ameriki se pa pusti ljudstvo radovoljno moralno kastrirati. No, tudi lep rezultat iz križanja raznih človeških pasmi.

Stari Fric v nevarnostil

Ameriški-nemški patriotje potre-site svoje glave z pepelom! Pošljite svojemu gospodarju Viljemu, edinemu onkraj oceana udanostno izjavo. Nekaj groznega se je pripetilo! Strašno poročilo poroča brzogaj iz Washingtona: Nevarni ljudje so hoteli z bombo pognati v zrak soho starega Frica, katero je zgovorni Viljem podaril amerškemu ljudstvu.

Gotovo mislite, cesarju udani patriotje, da je to izvršil kak prekucuh. Ne! Sedaj se motite! Pristni ameriški republikanec, pravi jingo, ki preklinja žive in mrtve tuje naseljenice, je izvršil to maščevanje. Ali morda mislite, da je ta aten-

tat na soho starega Frica, naprednega trinoga izvršil kak pravi umetnik, ki ni mogel več gledati delo Uphuesa, klesarja, ki izdeluje punčike za drevorede? No, mogoče je tudi to!

Gompersu gre za nohte.

Mnogo delavskih voditeljev se je sešlo minoli teden v Chicagi, da se posvetujejo o ustanovitvi splošne delavske strokovne organizacije, ki bode imela za podlago socializem. Dne 27. junija t. l. bode v ta namen zborovanje v Chicagi, na katero bode povabljenе vse strokovne organizacije, da odpošljejo svoje pooblaščenice.

Ta organizacija bode ena sama velika zaveza, ki se bode raztezala preko vseh držav velike ameriške republike. Vsak delavec, ki je bil v Evropi organiziran, bode sprejet v zavezo, ako to dokaže z knjižico svoje organizacije, ne da bi plačal kako posebno vstopnino. Ta organizacija bode imela zapisan na svoji zastavi razredni boj, zajedno bode pa smatrala, da je prepad mej delom in kapitalom nepremostljiv.

No, sedaj je Gompersu, Mitchelu in družim takim ptičkom, ki so živeli na troške delavcev, odzvonilo za vselej. V Ameriki se je pričelo svitati, in za sleparje ne bode več prostora v unijah. In tako je prav!

Čudodelniki na delu

V Dauphin, Perry, Cumberland okraju v Pennsylvaniji so duhovniki po raznih cerkvah molili za dež, ker je zadnji sneg le malo vplival na sedanjio sušo.

Človek bi mislil, da so le hribovci na Tirolskem ali kje drugod tako zabiti, da verujejo, da lahko duhovnik izmoli dež. Sedaj smo pa prepričani, da je tudi taci tepcev mnogo v Ameriki.

Ako bi jih ne bilo, bi duhovniki gotovo ne molili za dež, ker te vrste ljudje ne store nič zastoj.

Peabody šel rakom, žvižgat in žabam peti

Alva Adams, demokratski kandidat je potrjen po senatu guvernerjem države Colorado. Peabody, znani lopov, ki je kruto držal k tlom zavedno delavstvo, grozi, da bode u-ložil tožbo na zavezno sodišče. Seve so to le prazne besede, s katerimi se tolaži Peabody, ker je moral sramotno oditi.

Peabody ie sedaj politično mrtev človek. Mogoče, da še kedaj izleze iz prepada na dan — saj živimo v deželi nemogočih stvari — kamor se je pogreznil. Ali resnica je in ostane, da je strahopetni preganjalec organiziranih delavcev doživel v borbi z delavci velikanski poraz — da je bil poražen zakonitim potom.

On je bil glava znane kapitalistične druhal, razupite "Citizens Alliance", ki je prisegla uničiti zapadno zavezo rudarjev. S svojim vplivom je dosegel, da so bili obtoženi odborniki omenjene organizacije radi dinamitne raztrebe na postaji Independence, katero so kapitalisti sami provzročili.

Obtoženci so bili izpuščeni. Preveč odločno so sledili krvni psi sled napadalcev v stanovanje dveh tajnih policajev.

Obtoženci so danes svobodni in vsakdo pripozna, da so se kapitalisti zakleli spraviti voditelje delavcev potom krivične obtožbe na vislice. Naobratno je pa Peabody vodja kapitalistov in uniformiranih barab pred vsem svetom osramočen in obsojen.

18 mesečno dete v službi kapitala

Daleč smo prišli! To se glasi, kakor kakšna pravljica. Glasi se, kakor izmišljotina kakega romanopisca, ki živo opisuje današnji prokleti družabni sistem.

Voditeljica ženske in otročje bolnice v New Yorku je na zborovanju ženske zaveze povedala to dejstvo, ki kaže v pravi luči izkoriščanje človeške delavne moči po kapitalistih: "Neko 18mesečno dete je prinesla mati v bolnico. A kmalu je prišla mati in prosila, da se ji izroči dete, ker ji pomaga pri zaslužku, pri p-sarski obrti. Malo dete je namakalo majhne kroglice v lepu, na katere je mati prilepala trakove. Dete je zaslužilo vsaki teden 50c."

Tako se glasi vest o samem dejstvu! Mi se nikakor ne bomo čudili, če kapitalisti določijo v katerem tednu po porodu je dete sposobno za industrijsko delo, ko spoznajo vrednost dela tega 18mesečnega trpinčka. Bodo že izumili kakšne vrste delo za te črvčke. Edine težkoče jim bode delo morda tole vprašanje: Kakšnim potom bi se dalo porabiti dete v maternem telesu za polnitev kapitalističnih žepov?? — Fej, tacemu sistemu!

Dober namen.

Višji državni pravdnik drž. Montana je obtožil agente mesarskih kraljev, da so se združili v ta namen, da podraže svojevoljno cene mesa. Okrajni šerif v Butte je aretoval agente, a ker so obljubili, da pridejo prostovoljno na razpravo v mesecu januariju, jih je zopet izpustil.

Nastop g. državnega pravdnika ima zelo radikalno lice. V resnici se pa ne bode tako vroče jedlo, kakor se kruha. Že to dokazuje, da se ne misli agentov zasledovati resno, ker so jih izpustili brez varščine. Ako bodo agenti tako pametni, da se ne vdeležo razprave, bode zasledovanje padlo v vodo, državni pravdnik se bode moral zadovoljiti s tem, da je imel dober namen.

Darežljivi Carnegie.

Andrew Carnegie, tako poročajo ameriški kapitalistični listi, je do 5. januarja 1905 ustanovil 1290 knjižnic, za katere je izdal \$30.094.080. Tri četrtine so dobile knjižnice v Zdr. drž., 6 milijonov je šlo na Angleško, 2 milijona na Škotsko, poldrugi milijon pa v Canado.

Carnegie skrbi pri svojih knjižnicah le za poslopje, knjige si morajo nakupiti pa občine same. Radi tega je že tudi marsikatera občina zavrnila njegov dar. Sploh pa njegova darežljivost ni tako ogromna. On da poslopje, za vse drugo morajo skrbeti pa občine.

Ali svota je kljub temu ogromna, ki le dokazuje, koliko taki "človekoljubi" lahko izprečajo iz delavcev, ako jih sistematično izsesavajo.

Carnegie hoče umreti kot siromak. To je že sam večkrat povedal. Do smrti bode lahko še mnogo milijonov napravil, milijonov, kojih se držita kri in znoj delavcev, ki pa vendar ne smrde buržoaziji.

Škof — reformator.

Nadškof Möller v Cincinnatiju je zapazil, da spi v njemu velikansk reformatoričen talent. V nekem pastirskem listu priporoča posebna navodila za veselice. V tem pismu priporoča, da bi se cerkvene veselice ne obdržavale ob nedeljah. Ples pa kar na kratko prepoveduje.

Nadškof Möller bi moral vendar vedeti, da ima katoliška cerkev vprav mnogo zahvaliti se za svoje vsphe svoji toleranci. Cerkvene veselice imajo za vernike večjo privlačno silo, kakor pa žalostne in dolgočasne kapucine raz leco v cerkvi. Morda bode nadškof Möller še obžaloval, da je cerkvi ohranil le duhovensko komedijo, posvetno pa prepovedal. — Nam je tako prav vseč!!!

Somišljeniki naročite priporočite "GLAS SVOBOD"

Razmotrivanje proletarca.

Različna so pota in sredstva po katerih in s katerimi misli organizirani proletariati strmoglaviti današnjo človeško družbo. Že sedaj opazamo tri glavne struje. Ena struja hoče potem volilne borbe, druga potem revolucioniranja duhov, a tretja potem splošne stavke vpropasti današnjo korumpirano človeško družbo in na nje razvalinah zgraditi družbo, v kateri bodo vsi ljudje imeli jednake pravice in dolžnosti.

O volilni borbi, o revolucioniranju duhov smo že mnogo pisali. A potrebno je, da tudi pišemo o ideji splošne stavke.

Francozke strokovne organizacije so že pred leti nastopile z agitacijo za splošno stavko. Takrat je ideja imela še jako malo privrženec, ker je bila agitacija za splošno stavko izključno osredotočena v rokah anarhistov, dasi se je v ta namen izdalo nebroj letakov in knjižic. Takrat so večinoma še vsi delavci verovali, da je mogoče potem politične borbe — volilne borbe osvoboditi proletariata novodobnega tlačenstva.

Polagoma so se pričeli ti nazori spreminjati. Delavci so prišli do zaključkov, da bode minolo še dokaj let, ako smatramo volilno borbo kot edino sredstvo za osvoboditev svojega stanu, da pridejo do končne zmage. Vsled tega so tudi spremenili svojo taktiko v tem oziru.

Volilna borba se smatra dandanes pri radikalnih socialistih le kot agitacijsko sredstvo, drugega pa nič. Za časa volilne borbe lahko socialisti odpirajo nevednemu ljudstvu oči, da spoznava, kako ga sleparijo meščanski političarji, ki mu obljubijo vse, da si le obdrže mehke in dobro plačane sedeže v zbornicah, po končanih volitvah pa istemu ljudstvu pokažejo fige, ki jim je poverilo svoje zaupanje.

Radikalni socialisti trdijo, da je v prvi vrsti treba revolucionirati možgane — duhove, da ljudstvo prične samo razmišljati o vzrokih današnje bede in vsega gorja na tem svetu. To agitacijo je pa treba zaneesti med vse sloje današnje družbe. Ta agitacija se ne sme ustaviti pred pragom vojašnic, palač in policijskih stražnic. Koder žive ljudje, se mora čuti glas agitatorja — socialista, ki dokazuje, da je današnja družba bolna in krivična, katero je treba strmoglaviti in zgraditi drugo, v kateri ne bodo besede svoboda, enakost in bratstvo le visoko doneče fraze.

Radikalni socialisti tudi pravijo: Ako noče človeška družba slušati glas delavnega ljudstva, potem ima to delavno ljudstvo pravico, ki izdeleže vse na svetu, kar vidi naše oko, ustaviti delo.

Vsak, kolikšak razsoden človek vé, da današnja človeška družba ne more obstati brez modernih prometnih sredstev, luči in živeža. Ako le te tri delavske stroke zastavkajo je današnja družba že napravila bankrot. Naj bodo skladišča polna oblek, stolov, živeža itd., takoj preti človeški družbi pogin, ako zastavkajo železničarji, mornarji, vozniki, premogari, peki, mesarji, mlinarji in uslužbenci pri razsvetljavi napravah.

Dandanes so delavski časniki, ki stojijo na naprednem stališču, povsod začeli pisati v priilog splošne stavke in pa velikih stavk, ki združujejo v sebi pglavitne delavske stroke, ki so za obstanek moderne človeške družbe neobhodno potrebne. V Avstriji je pričel izhajati poseben list pod naslovom "General Strike", kojega namen je vzpodbujati delavstvo za splošno stavko in podučiti delavstvo o končnem izidu in namenu občne stavke.

Seve je dandanes odvisno od meščanstva, kedaj bode napočila občna stavka. Ako meščanstvo, ki se protivi vsaki preosnovi v prid proizvajalnemu slojem, prične izvajati reforme ljudstvu v korist, tedaj lahko preteče splošno stavko porine za nekaj let ali desetletij nazaj, nikakor pa ne more preprečiti splošne stavke, ki bode prej ali slej prišla do jave.

Josip Logačan.

Kralj Matjaš

Zgodovinska povest.

II.

Erazem je popoldne sedel v svoji tesni celici pri knjigah ali ta dan se ni mogel vtropiti v svoje študije. Zdelo se mu je, kakor da je bil doslej slep in da je šele sedaj zadobil vid ter začel spoznavati resnico. Že kot otroka so ga sorodniki po smrti njegove matere spravili v samostan. V tem otemnelem zidovju naj bi ostal vse žive dni, tu naj bi bil njegov grob. Že v mladeniških letih je spoznal grehe in grdobije samostanskega življenja, videl krivice, ki se gode podložnemu ljudstvu in bolelo ga je, da je obsojen ostati v samostanu in biti sokriv početja samostanskih bratov. Pogostoma se je vpraševal, kako da posvetne in cerkvene oblasti trpe tako početje, kako se more reči, da je meniško življenje bogoljubno, ali odgovora na svoje vprašanje ni našel. Zadnji dogodki so mu tudi pokazali, kako globoko brezdnost loči menihe od prebivalstva dežele. Že leta se je čul po deželi smrtni jok slovenskega naroda, ali čez samostansko zidovje je le redkokdaj prišel kak glas o strašni bedi. V knjigah pa ni bilo ničesar najti o slovenskem narodu in Erazmu ni prišlo nikdar na misel, da je tudi on sam sin tega bednega naroda. Šele zdaj se mu je začelo porajati spoznanje, da njegovo mesto ni v tem samostanu, nego zunaj, tam med onimi zatiranimi ljudmi, ki so prejšnji dan, oboroženi s poleni, sekirami in kosami stali pred samostanskimi vrati kot maščevalci krivice in bili s krivo prisego prevarani.

Šele proti večeru je Erazem zapustil svojo celico in šel na vrt, kjer so se sprehajali menihi s svojimi gosti, vrhniškimi župnikom, trškim sodnikom Završanom in oskrbnikom graščine Polhov gradec, ki je bil vnet prijatelj samostana in njegovih pristašev, četudi tega zaradi svojega gospodarja ni rad javno pokazal. Gostje, izvedši za napad na samostan in za požar, so bili prišli na lice mesta, da pokažejo menihom svoje sočutje in da kaj natančnejšega izvedo o dogodkih minolega dne in minole noči. Družba je bila glasna in vesela, kakor so ljudje, če po obilni južini čakajo še obilnejše večerje, in nihče se ni zmenil za Erazma. Samo priyor Ahacij, ki se je bil v družbi tudi nekoliko razgrel, je zapazil prihod najmlajšega meniha. Srepe je uprl svoj pogled nanj in s posebnim poudarkom nadaljeval svoje pripovedovanje.

— In zato pravim, je rekel opat, da jaz kot priyor tega samostana nisem samo načelnik menihov, nego da imam tiste dolžnosti, kakor zapovednik kake trdnjave. Meni je poverjeno, da obranim to trdnjavo svete katoliške cerkve in kakor gre vojni zapovednik raje v smrt, nego da se vda, tako tudi jaz. Zvestoba je prva stvar, ki jo cerkev od mene zahteva, in na mojo zvestobo se lahko zanaša. Jaz sem cerkven vojak, samo cerkven vojak, in ničesar drugega, in zato se ničesar, prav ničesar ne ustrašim, kar zahteva korist cerkve in samostana.

Erazem je dobro čutil, da te besede lete nanj, da je to priyorjev odgovor na njegovo dopoldansko pripomnjo. Pričakoval je bil, da se priyor o primerni priliki z njim zapuopogovori in poskuša ga prepričati, da je bila kriva prisega opravičljiv pomoček v trenutku največje nevarnosti, edino sredstvo, rešiti samostan. Zdaj je videl, da priyor na to ne misli, nego je sam s seboj na čistem in prepričan, da je prav ravnal, ko je s krivo prisego rešil samostan. Erazma je to skelelo, kakor skeli nova rana. Ko bi bil priyor patra Celestina kaznoval z vso strogostjo, bi bil Erazem še pojmlil njegovo postopanje, ali da je ostal hudodelski krivoprišežnik nekaznovan, krivo prisego pa je priyor opravičeval, to se je zdelo Erazmu neobnovljivo greh in čutil je v tem trenutku, da med njim in med priyorjem ni nobenega stika več, in da so

pretrgane vezi, ki so ga vezale še na samostan.

Težkih korakov se je vrnil Erazem v samostan. Hudo mu je bilo pri srcu, da se bo treba ločiti od kraja, kjer je preživel mnogo srečnih dni, kjer je duša njegova iskala luč, a vendar je bil vesel, da so raztrgane vezi, ki so ga vezale na red in na samostan, ki so zastrupljale vso njegovo notranost in morile njegovo vest. Zadel je spet zaupanje v samega sebe, kajti videl je pred seboj jasno in razločno, kar je toliko časa iskal bedé in v sanjah po dnevi in po noči, namreč pot resnice in pravice in odločen je bil, da za vsako ceno, celo za ceno svojega življenja, odpre, kar mu je oviralo, da še ni mogel kreniti na to pot — samostanska vrata.

Skupne večerje menihov in njihovih gostov se Erazem ni udeležil. Ko pa je v svoji celici vse spravil v red in poskrbel za odhod, je šel doli v veliko sobo kraj kuhinje, kjer so obedovali posli in stražarji edini prebivalci samostana, s katerimi se je dobro razumel, in ki so ga imeli resnično radi. Erazem je hodil pogostoma med nje, tem raje, ker se je tu največ izvedel o vsem, kar se je godilo po svetu, o turških navalih, o borbi deželni stanov za enakopravnost luteranov s katoličani in o kmetskih vstajah v raznih krajih dežele.

V sobi je našel samo samostanskega stražarja, kateremu je bilo sicer ime Urh Ravnahrib, ki ga je pa ves okraj poznal samo kot dolgega Labana. Menihi so mislili, da je dolgi Laban malo neumen in so se radi tega iz njega norčevali, v resnici je pa le zategadelj govoril časih nekoliko zmeden, ker vsled svoje neomikanosti ni mogel vselej dati svojim mislim pravega izraza. Dolgi Laban je bil Erazmu posebno vdan in zgodilo se je večkrat, da ga je prišel celo v celico iskat in izpraševati v verskih zadevah. Dolgi Laban se je bil namreč navzel mnogih luteranskih nazorov, in je dobro slutil, da se tudi Erazem ogreva za misli, za katere so se neustrašno borili Primož Trubar in deželni stanovi že skoro pol stoletja.

V prostorni mračni sobi je vladal prijeten hlad. Tu je bilo tiho in mirno, samo iz refektorija se je časih slišal smeh ali pa je vrhniški sodnik Završan zapel tako fantovsko pesem, kakor vselej, kadar je bil dobre volje.

— Kaj je to, da si sam, dolgi Laban, je vprašal Erazem, ko je zagledal moža za mizo, na kateri je stal velik vrč. Kje so tvoji tovariši?

— Gluhi Tobija je na straži, je odgovoril dolgi Laban, po druge je pa prišel pater Celestin in jih peljal v Bevke. Menda so šli loviti požigalca.

— Ali so ga zasledili? se je čudil Erazem.

— Pater Celestin pravi, da ga je zasledil; če je res, tega seveda ne vem. Saj ga poznate Celestina; verjeti mu ni nikdar.

Dolgi Laban se je nagnil k Erazmu in z zamolklim glasom dostavil:

— Kaj mislite, gospod Erazem, ali ni pater Celestin včeraj po krivem prisegel?

— Da, prisegel je po krivem, je mirno in glasno odgovoril Erazem. In ker ga je priyor k temu napolnil in mu pri tem pomagal, zato, prijatelj, sem jaz sklenil, da zapustim samostan.

Dolgi Laban je s tako silo skočil pokonci, da se je stresla miza in se je prevrnil vrč, poln plemenite vipavske kapljice. Laban, ki je sicer dobro kapljico cenil nad vse, se sedaj ni zmenil za prevrnjeni vrč.

— Kaj, gospod Erazem? Samostan hočete zapustiti? Ali res? Bežite! In meniško haljo hočete sleči?

— Tako je, prijatelj. Že dolgo časa so mi rojile take misli po glavi. Morda bi jih bil udušil, vsaj trdni namen sem imel, ali kar se je zgodilo včeraj in danes, mi je odprlo oči. Zdaj vem, da mi ni obstanka v samostanu, da moram ven v svet.

— Jaz grem z vami, gospod Erazem, je zakričal dolgi Laban in udaril ob mizo. Če me hočete, grem kaj z vami. Če me nečete, grem pa k razbojnikom ali pa k ciganom. Tega klosterskega življenja sem že davno sit.

— Zakaj? se je čudil Erazem.

Tu se ti dobro godi. Nikjer se ti ne bo tako.

— Res, dela je malo, jedi in pijače pa dovolj, je menil dolgi Laban, ali to klostersko življenje je pusto in dolgočasno. Veste, gospod Erazem, najraje bi šel k cigantom. Gluhi Tobija pravi, da ima cigan vsako leto drugo ženo in glejte, Bog mi greh odpusti, to bi meni ugajalo.

Erazem ni mogel ničesar odgovoriti, kajti pred vrtni je nastal močen šum. Menihi in njihovi gostje so zapuščali refektorij. Dolgi Laban se je zdaj spomnil, da mora pripraviti voz vrhniškega župnika in sodnika Završana in je hitel iz sobe. A odprl je vrata ravno v trenutku, ko je mimo njih prišel priyor Ahacij. Videvši, da sta bila Erazem in dolgi Laban sama v sobi, se je priyor ustavil.

— Kake tajne naklepe sta pa zopet kovala, je vprašal priyor Ahacij porogljivo. Že dlje časa stikata glave in tičita cele noči skupaj. To se mi zdi že nekaj časa jako sumljivo.

Erazmu se ni zdelo vredno, da bi bil kaj odgovoril, tem manj, ker je videi, da je bil ta dan celo priyor Ahacij nekoliko pregledoko pogledal v čašo. Dolgi Laban pa je imel tak strah pred priyorjem, da se sploh ni upal ničesar odgovoriti. Toda ta molk je priyorja še bolj razburil. Jezno je stopil čez prag in z ostrim glasom ukazal Erazmu.

— Povej, kaj sta imela. Spomni se, da si mi dolžan brezpogojno pokornost, in da imam pravico in moč, te k pokorščini prisiliti.

Priyor Ahacij je tako kričal, da so vsi menihi prihiti v sobo; bil je izredno razdražen, a te razdraženosti ni provzročilo samo zavito vino, nego v še večji meri zavest, da se je Erazem odvrnil od njega, da ga obsoja in da je izgubil pred njim vsako spoštovanje.

Priyorjeva osornost je Erazma takoj užila, da se je ogorčen dvignil izza mize in s plametečimi pogledi stopil pred zbrane menihe in njihove goste.

— Dolžan sem vam prepogojno pokornost, da, gospod priyor, je rekel z rezkim glasom, ali moja vest mi pravi, da storim neodpustljiv greh, če ne vržem od sebe teh verig. Vedite torej, gospod priyor, kaj sem dolgemu Labanu povedal. Naznanil sem mu, da zapustim ta samostan za vedno.

Priyor se je pri teh besedah hipoma streznil. Takega naznanila ni pričakoval. Kri mu je zalila lice in s tresočo roko se je prijel za mizo. Erazem pa je z neko srditostjo, kakor bi hotel dati duška dolgo prikrievanemu čutilom, nadaljeval:

— Mesto grobnega miru vlada v samostanu najgrja posvetnost. Samostan naj bo zavetišče duš, ki so se odpovedale vsem udobnostim življenja, a je samo zavetišče nečistnikov, pijancev in krivoprišežnikov. Samostan naj bi bil pribežališče onih, ki zaničujejo življenje in hočejo živeti samo Bogu, v resnici pa je zatočišče najgrših grehov in bibališče ljudi, ki vsak dan s svojimi deli žalijo Boga. Dolgo že sem težko nosil verige, v katere ste me vkovali še v mladeniških letih, ne da bi me bil kdo vprašal; moje srce je krvavelo in moja vest je trepetala groze, ko sem gledal Vaše početje. Po božji milosti pa se je zgodilo, da sem začel iskati tolažbe v svetih evangelijskih in da sem osvobodil svojo dušo, kakor hočem zdaj svoje telo. To je — kar sem povedal dolgemu Labanu.

Priyorju je zastajala sapa, tako, da nekaj časa ni mogel ziniti besede. Težko je sopesl in se krčevito držal mize. Šele čez nekaj minut je prišel k sebi, potem pa je njegova jeza bruhnila z elementarno silo na dan.

— Zdaj spoznavam, da sem redil gada na svojih prsih. Ti grdi izdajalec in odpadnik! Iz usmiljenja sem te vzel v samostan, te negoval kakor oče svojega sina in te obsipal z dobrotami. V zahvalo za to si se izneveril sveti katoliški veri in hočeš iti med naše sovražnike. Idi, idi, in prokleta naj bo vsaka bilka, na katero stopiš, proklet bodi ti in tvoj spomin. Ali prej se boš še pokoril za svoje besede. Imenoval si naš samostan zatočišče najgrših grehov

in njegove prebivalce proglasil za nečistnike, pijance in krivoprišežnike. Še imam oblast, da te zato kaznujem, in kaznoval te bodem, da boš pomnil. Primate ga in vržite ga v ječo.

Kakor psi, če se jih spusti z verige, so menihi planili na Erazma, ga zgrabili in ga zvezali. Erazem se jim ni branil in ni izrekel nobene besedice. Ponosno in s povzdignjeno glavo je šel med njimi in ko so se za njim zaprla vrata temne podzemne ječe, se je celo rahlo zasmehljal, kakor bi se mu priyorjevo maščevanje zdelo otročje. In vendar je bil v ječi, katere se nihče ni zapustil živ.

V drhtečih oblakih se je dvigala megla z barja proti nebu, kakor bi se hotela povzpeti gori do pomladanskega solnca, ki je razlivalo svojo toploto na zemljo in z njo blagoslavljal delo žuljavih rok. Po cesti, ki je od Brezovice vodila na Sinjo Gorico in dalje na Vrhniko, je korakal slabo oblečen moški gosposkega stanu. Zapustil je na vse zgodaj gradič, ki je stal blizu Brezovice, ondudaj, kjer sameva dandanes Kušljanov grad, in s krepkimi koraki ubiral pot proti Vrhniki.

Pred njim je ležala narava v vsi svoji jutranji lepoti. Videl je ravno barje, skozi katero sta kakor dva srebrna traka tekli druga proti drugi. Ljubljana in Bistra ter se združevali tik prijaznik Bevk. Na desni so se dvigali z gostimi šumami zarasli griči, ozadje pa mu je zapiral temnozelen širen gozd, iz katerega sta se bleščali cerkev na Žalostni gori in samostan v Bistri. Svečano tihoto je le malokdaj motil kak rahel šum, ki se je slišal, kakor sopenje probujajoče se narave. Toda tuji mož ni imel smisla za čudesa, ki so se razgrinjala pred njim. Mračno je zrl v tla, in korakal kar najhitreje, kakor bi se mu posebno mudilo.

Od Vrhnike sem se je naglo približal jezdec in paket konjskih kopit je zbudil potnika iz njegovih misli. Stopil je na stran, da se umakne jezdecu, a videvši, da je to gosposki človek, se je ustavil in se odkril sicer spoštljivo, ali vendar ne ponižno, kakor kmetje in popotniki.

Tudi jezdec je bil zadržal svojega konja in prijazno četudi precej površno odzdravil. Potnik je pristopil k njemu in ga vljudno vprašal v izbrani nemščini:

— Dovolite, vysokospoštovani gospod vprašanje: Ali je še daleč na Vrhniko in na Verd.

— Ne, je odgovoril jezdec; koj ko pridete okrog ovinka, zagledate Vrhniko. Vi pač niste znani v tem okraju.

— Ne, vysokospoštovani gospod, tuje sem. Dovolite, da se Vam predstavim: Baecalaureus iuris utriusque Simon Kozina, bivši pisar in desna roka velemožnega, sedaj že v Bogu počivajočega deželnega vice-doma gospoda Jurija plem. Höfferja.

(Dalje prihodnjilje.)

Vsem sodrugom na znanje.

Članek "Razmotrivanje proletarca" je soodr. Logačan v današnji številki s tem namenom priobčil. da prično sodrugi javno dizkuzijo o občni stavki. Upamo, da se sodrugi temu vabilu odzovejo.

Uredništvo.

Nad 30 let
se je obnašal
Dr. RICHTERJEV
SVETOVNI, PRENOVLJENI
"SIDRO"
Pain Expeller
kot najboljši lek zoper
**REUMATIZEM,
POKOSTNICO,
PODAGRO itd.**
in razne reumatične
neprilike.
SANO: 23ct. in 50ct. v vseh lekarnah
ali pri
F. A. Richter & Co.
215 Pearl Street,
New York.

Slovenska kmetija.

Zdaj v omikanejših deželah komaj polovico kmeta kmetuje, ker deviške, ameriške in druge dežele žito in živino prikmetujejo v izobilju; zdajšnja prometna sredstva, ladje, železnice pa isto lahko po vsem svetu razpečavajo ceno. Dalje tvornica omikanejših dežel razpečava svoje pridelke mej neomikanci in rabi tedaj veliko delavcev, ki jih jemlje iz kmetije. A pride čas, ko bode postal vrtnarski kmetovalec, zadrugar in tedaj bode tudi razumel, kaj je socializem, ki sedaj po zadruzi zmagovito tudi prihaja v njegovo lepšo hišo in tam svoje lepo mesto najde. Koristi umnega kmetovanja ga bodo najprej izvodile iz njegovega zdajšnjega mrtvila. Obrnil bode hrbet popom in meščanom, kateri slednji na Slovenskem razven trgovcev malo kot zares proizvajalni delavci pomenjajo — in se sam splazil na varno mesto.

Zdaj je kmet še revež. Polovica trdnih ljudi hodi v rudokope naših in nemških krajev v rajhu, ali v Ameriko. Najtežja dela mora Slovenec po večjem tam opravljati. On je neuk, jezikov ne pozna — kot "roka" se prodaja. Doma je priden. Ali pije rad. Včasih se vidi, kakor da bi bil jezen na zemljišče, ki je njega in njegove prednike redilo, proda ga kupcem zemljišče, ki ga razparcelirajo. Škoda, ker je vse lepo vkup v taki kmetiji. 10—20 oralov zemlje, vse lepo razdeljeno v travnike, njive, hoste in vinograde tudi v vinorodnih krajih ne manjka, — pod, hlev, kozolec — vse za preživljenje jedne večje kmečke družine. Tako je! Tisočletno gospodarstvo je skupilo ta zemljišča. V njih je dosti zgodovine celega naroda.

In ozrite se okoli. Tvornice, premogokopi vam jemljejo mozek, kmetija je ljuba stvar. Brez dela se nikjer ne živi. Meso, meso! bo tudi prišlo, kakor prihaja že na mizo nemškimi, danskimi, francoskimi in meškimi zadrugarjem! Ne obupati.

V naše slovenske vasi prihaja že tudi časovni duh. Staro, srednjeveško življenje se le v zdajšnjih časih pri nas utoneva. V prehodu smo v druge razmere, ki so drugod že dlje časa in v prehodu smo v drugo gospodarstvo, ki krepko drugod klije iz tal. Negotovost vlada pri nas na kmetiji in mej meščanstvom. Obogateti čez noč! Na nebesa smo dolgo zidali vse naše upe, zaničevali življenje na zemlji. Zdaj je narobe. Popi upijejo, popi vidijo, da tudi pri nas njihov sistem zatoneva. Torej grabijo te uboge kmečke duše in jih priklepajo nase. Dandanes jih še držijo. Ali že bojazen pred njimi gineva, hudiča baje ni — nazaj še tudi nobeden Slovenec ni prišel iz drugega sveta. Negotovost, dvomi tudi v tem oziru! Amerika v tem oziru nekaj omika in uči. Nekateri pridejo domov in dalje ne vidijo, kakor čez plot svojega vrta. Zadruga bode prišla in ko jo bodo kmetje sami želeli in snovali, ne bo šla na kant. Tedaj bode ista kakor drugod pri nas ustvarjala neodvisne, samosvoje in misleče kmete, ki bodo imeli v vsem svojo voljo, skrbeti za svetni blagor in za blagor svojega stanu že tukaj na zemlji, družiti se bratovsko z vsem drugim delavstvom, prepustivši nebesa angeljem in farjem. Tedaj bode izginila tudi pri nas protikolektivistična kmečka glava in upliv farja na kmeta. Ali sedaj se nam vidi, kakor bi ne bilo samo naše veleposestvo v razdoru, tudi srednje večje kmetije nečejo več delati, in tudi ne morejo, ker jim otroci v mesta ali Ameriko zbeže, ali jih pa še stariši sami tje pošljejo, da kaj pošljejo domov v plačilo dolgov.

Naša mesta čudno rastejo, iz kmetije dobijo novih ljudi. Mesta, vojaška leta izneverijo kmetiji pametnejše fante, mesta lepšim, pametnejšim kmetiskim dekletom zmešajo pamet. Ali s kmetijo ne bo nikdar tako daleč prišlo, ne pri nas, ne drugod, da bi se razdrila popolnoma, kakor se razdirajo po mestih nekatere obrti. Kmet ne nastane kakor rokodelce po nekaj letnem učenju; kmet je počasne rasti. Ako bi kmeta izgubili bi bila to

največja izguba na svetu. V njem je posebna delavnost. On ne gleda pri delu na uro; saj tudi ne more, ker je njegovo delo odvisno od letnih časov, vremena. On zna varčevati. On cel mesec ni rabil denar, ko je bil z dušo in telom še kmet. On je tudi vtrjen proti vremenskim spremembam. On ima potrpežljivost, ki jo mora imeti vrtnar, on ni nevoščljiv, dokler je delaven in če ne strada. Čednosti kmeta se pridobijo le s časom in v trdni šoli izza mladih let, s podedovanjem po več rodovih. Kmeta se ne napravi, on zraste na zemlji kakor hrast. Dosti je naših kmetiskih ljudi v tujini, ali če pogledamo na sejmove, ali v nedeljo pred cerkev — dosti jih je, veliko jih je še. In tako je prišlo, da se je pri nas vrednost zemljišč podvojila. Tudi po 500 gd. se plačuje za oral njive, za travnike pa po 800—1000 gd. Tudi hoste se drago plačujejo, in recite, kar hočete — tudi plačajo — plačajo grajske parcele, na katerih je nekdanji sestradan oče svojo sestradano živino poganjali v korist duhovske in posvetne gospode. Kar kmet tako drago plača, gotovo ne bo zanemarjal. Torej dobro srečo naši mali kmetiji na razširjenem kmetiskem svetu!

Naš kmet precej novih hiš postavlja. Tlakarske bajte so dostale. Veliko truda, denarja se porabi pri tem. Kmet veliko plačuje, če se mu le da čas za to. V njem je zdržujoča moč naše družbe. Pri nas živi celo trumo farjev, advokatov, notarjev, daje meščanom nekaj dobrička, plačuje precejšnje davke občin, dežel, državi. Ni treba torej misliti, da se bode tak kmet pogubil kot gospodar. Druga je, ako ne bode sčasoma izgubil slov. narodnost. Če bode dober delavec in gospodar v novi zadrugi organizaciji dela in gospodarstva, potem ne. In ubač je, do to bo. Če pa ne, se mora učiti tujih jezikov, drugače ga ne bodo sprejemali v Evropi, ne v Ameriki.

Amer. predsednik Roosevelt je pred kratkim izjavil, da se mora Amerika zapreti neomikanim delavcem, ki slabo živijo, ceneje delajo, domačim delavcem pa zaslužek kvari.

Prisililo bode tudi to našega kmeta, da se bo šolal. In če to stori, potem bo pač ostal rajši doma ter delal vrtnarsko, redil živino, kakor Danci.

Za to slednjo so pa slovenski kraji ugodni.

Konec.

Ruska in japonska vlada v pravi luči.

Rusi in Japonci streljajo, koljejo in ubijajo drug drugega; na morju in na suhem skušajo uničiti drug drugega; mej njimi je smrtno sovraštvo. V enem so si pa vladajoči krogi obeh narodov podobni kakor jaje jajcu: v skupnem boju proti socializmu.

Japonska vlada se je skazala oficijelno Rusiji v preganjanju socialistov kot ponižna dekla, ki prosi za njeno prijateljstvo. Japonski socialisti so po naročilu ruskih sodrugov delili vjetim ruskim vojakom letake in knjižice revolucionarne vsebine. To se je godilo več mesecev, dokler ni japonska gosposka prišla temu na sled in zabranila nadaljnjo razširjanje letakov in knjižic mej ruski vojniki.

Torej obramba ruske avtokracije po japonski gosposki! Zapišite si vsi japonofili za včesa, ki ste prijatelji mikada, njegovih ministrov in generalov. Vlada Japonske ni niti za las boljša, kakor vlada kake druge kulturne ali divjaške dežele. Na Japonskem kapitalisti istotako vplivajo na vlado kakor v drugih državah, torej je tudi umevno, da vlada v prvi vrsti varuje koristi kapitalistov. Tudi japonska vlada je že priredila preganjanja socialistov. Razpustila je socialistična društva, zaplenila je komunistični manifest, kojega je prevel v japonski jezik sodr. Kotoku, ki je bil tožen tudi radi velizdaje, ker stremi za preosnovno vladne oblike. Z eno besedo: Japonska je dežela, v kateri se plačujejo najnižje plače, ki se prav nič ne razlikuje od Rusije, kar se tiče preganjanja socialistov in revolucionarcev.

In za tako vlado se ne more ogrevati človek, ki se bori za človeške pravice, ker v taki vladi ne vidi drugega nič kakor tiranstvo v drugi podobi.

Listu v podporo.

Math Kirar.....\$3.25
Neimenovan.....\$0.50
Frank Perse.....\$0.25
Lucas Kauch.....\$0.15

Društvene vesti.

Društvo "Slavija" št. 1. S. N. P. J. v Chicagu, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Naročni dvorani na 587 S. Centre Ave.

John Duffer, tajnik,
12 W. 25th St., Chicagu, Ill.

Bratsko društvo "Triglav" št. 2. "S. N. P. J." v La Salle, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih brata M. K. V to društvo vstopi lahko vsak Slovan ne glede na veroizpovedanje in politično prepričanje.

D. Badovinatz, tajnik.

Društvo "Adrija" št. 3. "S. N. P. J." v Johnstown, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. K mnogoštevilnem vstopu v omenjeno društvo vabi

Odbor.

Društvo "Bratstvo" št. 4 S. N. P. J. v Steel, O., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih brata Karola Dernač v Steel, O.

Društvo "Naprej" št. 5 S. N. P. J. v Clevelandu ima svoje redne mesečne seje vsak prvi četrtek zvečer v mesecu v društvenih prostorih na 1778 St. Clair Str., Cleveland, O.

Društvo "Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v Morgan, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v prostorih brata Frank Miklavčiča na Sygen. V mnogoštevilnem vstopu k omenjenemu društvu vabi

Odbor.

Društvo "Bratoljub" št. 7. S. N. P. J. v Claridge, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani nemške zveze. Sodelavci se vabijo v društvo.

Društvo "Delavec" št. 8. S. N. P. J. v So. Chicagu, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v društvenih prostorih na 019 Green Bay Ave.

Slovensko narodno bratsko podporo društvo "Bratstvo Naprej" št. 9 "S. N. P. J." v Yale, Kans., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu. K mnogobrojnemu vstopu v čilo društvo vabi uljudni

Odbor.

Društvo "Trdnjava" št. 10 "S. N. P. J." v Rock Springs, Wyo., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. K mnogoštevilnem vstopu v omenjeno društvo vabi najuljudneje

Odbor.

Bratsko društvo "Sokol" št. 11 spadajoče v "S. N. P. J." v Roslyn, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu. Za vstop v društvo se vabijo vsi Slovani v Roslynu in okolici.

Odbor.

Društvo "Edinost" št. 12 "S. N. P. J." v Murray, Utah, ima svoje redne mesečne seje vsako prvo sredo po 8 v mesecu v društvenih prostorih.

M. Žugelj, tajnik.

Društvo "Edinost" št. 13 "S. N. P. J." v Whelling Creek, O., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. K mnogobrojnemu vstopu v društvo vabi vljudno

Odbor.

Društvo "Sloga" št. 14 "S. N. P. J." ima vsako prvo nedeljo v mesecu svoje mesečne seje v Jerebovi dvorani, na 10 ulici. Waukegan, Ill.

Društvo "Zarja" št. 15 "S. N. P. J." v Ravensdale, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo in poslednjo nedeljo v mesecu ob 9 uri dopoldne v prostorih brata Frank Grošelj na v Ravensdale, Wash.

Jos. Kožuh, tajnik.

Društvo "Sloga" št. 16 "S. N. P. J." v Milwaukee, Wis., ima svoje mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu. Fran Budna, tajnik.

Slov. delav. amer. Koledar.
Jako primer-
no darilo za
svojce v sta-
ri domovini.
Koledar je
okrašen z
raznimi sli-
kami in ima
mnogo zani-
mivih spisov.
Cena kole-
darju je 25c.

Čuvajte se pljučnice!

Vsaka žrtev te hude bolezni se najprvo prehladi. Ali ste že o tem kdaj pomisljali? V devetih izmed desetih slučajev se pljučnica razvije valed zanemarjenega prehlada, ki se je zagrzel v pljuča. Ali se vam izplača biti bolnim z vsemi stroški zdravnikov in postrežnic, ne da bi še sploh omenjali nevarnost? Nikoli!

Severov Balzam za pljuča

je že otel marsikako življenje.

Zoperstavite se prehladu in kašlju koj iz začetka. Omehčajte si kašel in odstranite tisto težočo bol iz prsi s SEVEROVIM BALZAMOM ZA PLJUČA. Isto se olajša in ublaži ter odstrani bolečino. Cena 25 in 50 centov.

Pomembni lek.

Dolgo časa me je nadlegoval kašel in nisem mogel spati. Slednjič sem bral v časniku o vašem balzamu za pljuča in kupil eno steklenico, ki se je izkazala navadno dobra. To je res pomemben lek.

M. Grahek, Calumet, Mich.

Ozdravljen po par dozah.

Silno sem vam hvaležen za vaš balzam za pljuča, kajti po par dozah se mi je zdravje spet povrnilo. Poplačaj vam Gospod Bog! Priporočiti hočem vašo zdravila vsakomur. Vaš udar!

Jos. Haranta, Montreal, Can.

BRIGHT-OVA BOLEZEN

je najhujša bolezen za ledvice. Ako se tvori usedlina v vaši vodi, ali je ista zadrževana in jo je jako malo, rabite

Severov lek za jetra in ledvice.

Pri Bright-ovi bolezni na ledvicah se tudi pojavi velika obilica beljakovine. Severovo slavno zdravilo pospešuje ledvice in jetra k zdravem in normalnem delovanju. Severov lek za ledvice in jetra prepreči tudi bolezen v žolču. Cena 75c in \$1.25.

Osveži vas.

Ako rabite lek, ki bi okrepil vaš cel sistem in vas storil nekako svežega, ne bodete našli nič boljšega ko je

SEVEROV BALZAM ŽIVLJENJA.

Ta krepiatelj deluje na vsak oslabele organ ter mu da moč. Vpliva tudi na vsak obolel del in tvori nova vlakna. Znova oživlja in pomlajuje. Cena 75c.

Zapečenost in žolčnatost

ter vsi njihovi slabi učinki zginejo če rabite

SEVEROVE JETRNE KROGLJICE.

V slučajih hude zapečenosti ali zabasnosti, vzemite dve krogljici zjutraj in zvečer. Osmajajo in čistijo cel uživalni del ter napravijo celo telo zdravo in krepko. Cena 25 centov.

Ozdravi bodenje. Bodenja ali lumbago je neka vrsta revmatične bolezni, ki posebno zadeva živce v hrbtu in boku. Isto je hudo in stori človeka nezmožnega za delo.

Severovo Olje sv. Gotharda

ozdravi vse revmatične bolezni. Treba vam se je le dobro drgniti z njim. Uleze se hitro ter gre naravnost v sedež bolezni in jo ozdravi. To olje izleči tudi izpahnenja. Cena 50c.

Na prodaj v lekarnah. Zdravniški nasveti zastoj.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS IOWA

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
683 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

**"Glas Svobode" izide vsaki petek
in velja za AMERIKO:**

za celo leto\$1.50

za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo letokron 10

za pol letakron 5

Prvi svobodomiseln list za slovenski
narod v Ameriki.Naslov za dopise in pošiljavo je
slededci:**"Glas Svobode"**

683 LOOMIS ST. CHICAGO, ILL.

Dopisi.**Brezposelnost.**

Brezposelni ljudje, ki niso delali izdelkov, ki so za občno korist, so že od nekdaj na svetu. Nikar ne mislite, da menimo tu vladarje, sluge, vlačuge, farje in druge sneedze, katerih so se ljudje že zdavnej privadili in katere smatrajo poštenim.

Ne o teh parazitih v človeški družbi, o teh izsesalcih mi ne govorimo. Mi govorimo le o tistih ljudeh, katere je prokletstvo siromaštva prisililo, da morajo prodati svoj edini kapital — svojo delavno moč. Mi pišemo o tistih, ki bi radi delali, a ne dobijo dela.

Dokler so bili še stari, prejšnji gospodarski sistemi v veljavi, ni bilo število brezposelnih ljudi nikdar tako veliko kakor dandanes. Sužnji, tlačani so bili tako rekoč privezani na gospodarja. Bili so še celo v smrti nevarnosti, ako so hoteli svojim gospodarjem uteči. A dljub temu so živeli v prejšnjih gospodarskih dobah tudi brezposelni ljudje.

Stari Rim je poznal veliko število brezposelnih meščanov, siromakov, ki bi radi delali, a niso dobili dela, ker so vsa dela večinoma zvrševali sužnji.

Ti brezposelni Rimljani, so večkrat, posebno za časa obeh Gracchov, povedali na glas, da so se naveličali stradati. V prvi vrsti so jim z ubijanjem in morenjenjem, potem pa z darovi zamašili puntarska usta. In v resnici so brezposelne "potolžili" v starem Rimu s kruhom in gledališči.

To je en način, s katerim bi se dalo rešiti dandanes vprašanje brezposelnosti. Tega načina bi se kapitalisti tudi radi poslužili, ako bi ne bilo število brezposelnih siromakov tako ogromno.

Tudi v srednjem veku, vsaj v prvem času je bilo število brezposelnih še majhno. In dozdevalo se je v prvi, da bode ta kruti sistem omogočil obstoj vsacega posameznega človeka.

Ali človeški napredek se ne da stlačiti v kak družabni okvir.

V naročju fevdalizma se je hitro narodila ona sila, ki je kasneje ustvarila meščansko človeško družbo, ki je kasneje vsesala vsebe vse socialne elemente.

Tem hitreje je nastajal ta razvoj, toliko bolj je bil omajan stari "red". Ljudje so prihajali vedno hitreje iz starih razmer v nove, negotove.

Kmalu je bilo veliko število siromakov, ki so hodili iz kraja v kraj in si iskali dela, katere so pa smatrali gosposka in posedujoči slojevi za pridaniče, katere so preganjali z ojstrimi in barbaričnimi zakoni.

Sedaj so razkrili naenkrat tuja ozemlja, kamor so lahko brezposelni odšli. Svetovna trgovina in razvijajoča industrija sta rabili mnogo rok — mnogo človeške delavne moči.

Zopet se je dozdevalo, da je vprašanje brezposelnosti rešeno. Ali to naziranje se je izkazalo kot napačno. Vseled hitrosti, s katero proizvajajo podjetniki je bil svetovni trg kmalu prenapolnjen z izdelki, nastale so z gospodarske krize, katerim so se že se slabe letine.

Prvi gospodarski polomi pri-

hajajo vedno hitreje, dotikajoč se čimdalje širših ljudskih krogov. Gospodujoči sloji so pa nezmožni krotiti to družabno pošast, ker bi se morali odpovedati vsem svojim predpravicam.

Naseljevanje se je vedno bolj krčilo, ker niso imeli kam naseljevati ljudi, ker so tudi v odkritih deželah svet in vse druge naravne zaklade, ki bi bili lahko blagoslov za milijone ljudi, kapitalisti osredotočili v svojih rokah.

Sedaj se hoče kultivirati Afriko. Ali podnebje Afrike je škodljivo za Evropejce. Torej se bode sploh malo Evropejcev naselilo v Afriki. Z druge strani se pa bode le doseglo, da ne bode mogoče konkurirati na industrijskem polju z Afriko, ker je delavna moč zamorcev jako poceni.

Tuji trgi bodo čimdalje bolj izginjali, ker kapitalisti povsod, koder se vgnjezdijo prično s proizvajanjem in izdelujejo vse, kar se potrebuje. Poleg tega se pa še vsled tehničnega razvoja rabi vedno manj človeških delavnih moči, radi česar narašča armada brezposelnih delavcev, ki zopet pritiska na delavske plače.

V tem razvoju kapitalizma pa tiči pereča socialna vprašanja — vprašanje, katero bode treba rešiti v interesu brezposelnega ljudstva.

Ako bi vsa stvar ne bila tako resna in grozna, bi se smejali kapitalistom, ki si ne morejo pomagati iz zadrege.

Edina stvar, ki bi vsaj za nekoliko časa pomagala, je sistematično skrajšanje delavnika in pa povišanje plače. Tem potom bi se znižala armada brezposelnih, zajedno bi pa lahko ljudstvo pokunilo in porabilo izdelke, katere proizvajajo. Dasi je to edino sredstvo, s katerim bi kapitalisti podaljšali dobo kapitalističnega načina za proizvajanje, smo prepričani, da kapitalisti ne bodo segli po tem sredstvu, ker je to popolnoma v protislovju z brezobzirnostjo, s katero kapitalisti stremijo za bogastvom.

Ali ta lastnost kapitalistov ni slučajna. Ona ne izvira odtod, ker so morda kapitalisti hudobni ljudje, ampak bogatstvo umori vsako sočutje. Tem potom se vprašanje brezposelnosti tudi ne bode rešilo. In to je prav, ker drugače bi prihodnji zarodi živeli v vednem mezdnem suženstvu.

Naj bode, kakor hoče katastrofa se bliža. V vseh deželah širom sveta narašča armada brezposelnih od dne do dne.

Pokazalo se bode, da ti siromaki, ki največ trpe vsled današnjega družabnega nereda, zamorejo izvršiti velik pritisek, ki je potreben, ako hočemo človeštvo prepričati, da je potrebno drugo, novo gospodarstvo, ako hočemo, da bode kruha za vse.

Znižanje življenjskih potrebščin za delavce.

V "Dun Review" lahko čitamo, da so v zadnjem letu poskočile cene vsem produktom, in da so cene ostale tudi v zadnjem mesecu za 1 odstotek višje kakor v novembru.

Naobratno pa vidimo, da skušajo kapitalisti znižati delavcem že itak nizke plače vzlic temu, da so najpotrebnejša živila, katere delavec neobhodno potrebuje za življenje, očitno dražja. V prvi vrsti hočejo kapitalisti zatreti unije — delavske strokovne organizacije, da bi tem ložje znižali delavske plače, da bi lahko z delavci tako postopali kakor z neumno živino.

V svojih časnikih, katere pišejo njim prodane kreature, trdijo, da so zahteve delavcev pretirane, previsoke, da bi pred svetom zakrili svojo požrešnost in lakomnost. Oglejmo si koliko je resnice na teh kapitalističnih trditvah. Poglejmo nekoliko nazaj v preteklost, preiščimo delavni čas, delavske plače in cene živil in prepričali se bomo, da kapitalisti lažejo, zavijajo resnico.

Po državljanski vojni so se živila n. pr. v New Yorku podražila. Ali delavci so si potem boja na gospodarskem polju vsaj nekoliko zvišali plače, ki pa niso bile popolnoma v soglasju z visokimi cenami živil. Sredi leta 1866 je prišel gospodarski polom, ki je trajal skoro poldrugo leto. Med delavci v New Yorku je vladala grozna beda, ki je delavce

prisilila, da so delali za vsako plačo. Ko so postale zopet razmere normalne, so delavci spomladi leta 1868 pričeli boj za boljše plače. Izbruhnili je nebroj stavk, ki osvetljujejo zahteve tedanjih delavcev.

Sredi leta 1868 so imeli krojači \$16—\$22 tedenske plače. Zahtevali so \$4 dnevne plače in svojo zahtevo podprli s stavko. Mizarji so zaslužili \$16—\$20 na teden. Pekci so dobivali: prvi delavec \$21—\$22, drugi delavec \$17—\$18 in tretji delavec \$13—\$15 na teden.

Zidarji so zaslužili 50c pri deseturnem delu na uro. Zastavkali so in so zahtevali \$4.50 za osemurno dnevno delo. Pleskarji so si takrat priborili osemurni delavnik in pa \$3.50 dnevne plače.

Take plače so bile v razmerju tudi v drugih obrti.

Delavni čas je bil navadno deseturni, le nekatere obrti so si priborile osemurni delavnik.

Cene živežu so bile precej visoke, ali komaj nekoliko nad polovico današnjih cen. Takrat se je plačalo \$7—\$8 stanarine na mesec, kjer se danes plačuje \$16. Zasluzek delavcev je bil v primeri z današnjim tako visok kakor dandanes. Troški za življenje so bili pa mnogo nižji kakor danes. Seve je bil tedaj delavni čas za dotične obrti, ki so si dandanes priborile osemurni delavnik za dve uri daljši. Ali koliko obrti pa imamo, v katerih se le 8 ur dela dnevno?

Prejšnja leta je delavec lahko dospel v kratkem času na delo, ker je stanoval v obližju tvornice. Danes se pa mora voziti po več ur, predno dospje v delavnico. To je podaljšanje delavnika, pa tudi povišanje stroškov za delavca.

Delavec, ki dandanes dela le 8 ur na dan, je v resnici vsled oddaljenosti od delavnice deset ur na delu, poleg mora pa plačati še vozovino. Iz tega sledi, da je dandanes življenje za delavca dražje, kakor je bilo leta 1868.

V rokah kapitalistov se združujejo milijoni in milijoni, katere bogati postopajci upravljajo v družbi finih vlačug, delavci pa stradajo, ali pa žive v razmerah, ki niso več človeške.

Vzlic temu očitnemu dokazu, pa trdi "Nova Domovina", da je vsaki štrajk krivičen. Pojdite g. uredniki "Nove Domovine" k milijonarjem in povejte jim, da naj dajo mirnim potom nazaj, kar so delavcem ukradli. Kapitalisti se vam bodo smejali in vam rekli, da ste norci, da je za vse mesto že pripravljeno v blaznici.

Vsled tega delačcem ne preostaja drugega, kakor združiti se v močnih organizacijah in če kapitalisti nehoje mirnim potom dati delavcem, kar jim po pravici gre, da se poslužijo zadnjega sredstva — stavke.

Indianapolis, Ind.

15. januarja 1905.

Čudili se bode te g. urednik, da ste dobili dopis iz ženske roke. Saj Slovenke pišejo v druge časnike, zakaj bi ne pisale tudi v "Gl. Sv."?

Že mnogo let živimo tu Slovenke v najlepšem miru. Sedaj se je pa sredi naše naselbine ustanovil "deviški samostan", samostan, v katerem se žensko delo prodaja za denar. Molčala bi, ako bi bil ta tempelj Vener zaprt vsaj otrokom. Ali v tem tempelju se daruje boginji Veneri kar očitno, torej tudi ne ostane oboževanje Veneri prikrito otrokom.

Nujno je potrebno, da se združimo vse poštene slovenske žene, da izobčimo iz našega kat. ženskega društva vse višje duhovnice Vener, po domače prednico "deviškega" samostana, v katerem kraljujeta Bah in Venera. Res je, da pojde težko, ker je prednica vzela patent na katoličanstvo.

Huda nam pojde, ker se v omenjenem deviškem samostanu čitajo le pristni katoliški listi: "Nova Domovina", "Amer. Slov." in druge svete knjige. Saj človek se v hišo ne more stopiti, da ne bi pohodil kacega svetnika.

Jaz sicer ne verujem, da so za svoj "kšeft" dobili migljeje v svetih knjigah. Ali pribita resnica ostane, da se po največ navadno proslavlja Venera v tacih hišah, kjer se šopiri verska hinavščina. Pa saj ni čudo!

V to že vera sama napeljuje, ker se s spovedjo, ako se plača nekaj tolarjev ali izmoli par očenašev, izbriše vsakteri greh. Dosti o tem!

Ako bode ta opomin ostal le glas vpijočega v puščavi, potem prijavim v prihodnji številki vsa imena, bodo vsaj Slovenci tu in onkraj oceana doznali, s kakšnimi ostudnimi posli se pečajo nekateri Slovenci v Ameriki, da si napolnijo z denarjem svoje katoliške in nenasitne žepe.

Ena v imenu več članic.

Nerodni Tedi.

V Italiji se mudi sedaj argentinski general, ki nabira italijanske častnike za vezbalce argentinske vojske. On se je neki izrazil, da se morajo pripraviti vse južnoameriške republike, ako bi veliko ameriško republiko skominjalo po ozemlju južne Amerike.

Ako bi izjavi argentinskega generala ne izstevali mnogo važnosti, vendar dokazuje ta izjava, da imajo južno ameriške republike dovolj gradiva proti svoji veliki sestri na severu. Roosevelt je v svoji poslanici tako s sabljo rožljaj, kakor da bi bil zvezni predsednik tudi vseh južno ameriških republik.

Divji jezdec bode najbrže, ako mu ugodne razmere dovolijo, zapletel našo republiko v vojaške pohode v južno Ameriko. On bi rad ekspanzijsko politiko izvajal na debelo. Amerika za Amerikance ne pomenja drugega, da je vsa Amerika rezervirana za morske volkove v Wallstreetu v New Yorku.

Gotovo so sladke sanje Tedija, da bi z mečem opasan kot najvišji zapovednik stal armadi na čelu, ki bi udrla v južno Ameriko. Saj ljudi v veliki republici imamo mnogo, ki gredo radi za majhen denar unitrat za domovino. In zakaj ne bi Tedi necega lepega dne izdrl meč iz nožnice in skušal uresničiti svoje sanje?

Plemenita dvojica.

Odbor za preiskovanje obtožbe proti škofu Talbotu in rektorju Irwinu presbiterijanske sekte je pričel minoli teden svoje poslovanje v Reading, Pa. Oba nadfarja predbacivata drug drugemu najgrše svinjarije, posilstvo itd. — Odbor je že ustanovil svoje delo in skuša vse prikriti. To je najnovejša vest.

Volkovi med seboj.

V zbornici, v Washingtonu so razpravljali o Swainu, zaveznemu sodniku Floride, ki je obdolžen raznih sleparstev. Poslanec Littlefield iz drž. Main je skušal oprati sleparskega sodnika in je predbacival poslancu Lamarju iz Floride, da je grozil sodniku Swaynu s smrtjo. Poslanec Lamar je ovrgel obdolžitve Littlefielda in ga imenoval navadnega lažnjivca in obrekovalca.

Sleparski podjetniki.

15 deklic, katere so zvalili podjetniki v St. Louis, da so opravljale garjevsko delo so sedaj na cesti. Vboge sužnje so zaslužile le 50c. Na dan in nimajo toliko denarja, da bi se vrnile v Porto Rico. Pisale so guvernerju v Porto Rico, da bi jim preskrbel brezplačno vožnjo. Deklice so v letni obleki in trpe mnogo vsled mraza. Mi mislimo, da ni treba še posebej omenjati, da podjetnikov ni nihče kaznoval, ki so s leparskimi obljubami zvalili deklice v St. Louis.

Radodarnost višjih deset sto.

40 tisoč tol. je bilo dobička na dobrodušnem plesu v Chicagi. Fine dame in gospodje, ki so minoli teden plesali v čikaškem "Aviditoriju" in uživali najboljše jedila in pijače, lahko trdijo ponosno, da je njih zabava imela vspeh. Na veselici, na kateri se je lesketalo za 25 milijonov tol. diamantov v prilog siromakstvu in bedi na zemlji, se že lahko doseže tako ogromen dobiček.

Sedaj se pa gre za to kako se bode teh 40 tisoč tol. razdelilo. Mi smo prepričani, da bodo taki siromaki dobili denar, koje bodo priporočali župniki raznih ver, ali pa taki ljudje, ki delajo že oddaleč ponižne priklone "očetom siromakov". Umevno je, da taki siromaki ne dobe nič, ki ne pozdravljajo lakaje milijonarjev, župnike itd. Takim ljudem se po nazoru naših "dobrodušnih" milijonarjev ne sme dati tudi enega centa.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače — "atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC617 S. Center Ave. blizu 19
ulice CHICAGO, ILL.**POZOR!****Puebličani!**

Zima je tu! V zimskem času se človek rad pokrepča z dobro pijačo, in zabava v veseli družbi.

Dobra pijača dela dobro voljo in veselje kar pomeni za delavca mnogo ki je redkokdaj prost.

Vsled tega naj rojaki obiskujejo take kraje, kjer se to dobi. Pri meni ne manjka niti ene stvari, s katero bi ne mogel v tem oziru postreči vsakemu.

Pridite in prepričali se bode te sami:

Z odličnim spoštovanjem

Nick Starašinih604 S. Santa fe Saloon,
GROVE, PUEBLO.**F. J. SKALA & CO.**

320—322 W. 18. ulica

ČESKO-SLOVANSKA BANKA.

Pošiljanje denarja, izmenjevanje tujih denarjev, izterjatev denarja in vrednostnih stvari po celem svetu, sesebno v Avstro-Ogrski in Zdr. državah.

Ustavljanje plačilnih in drugih pravnih listin. Dedščine.

Zastopniki družb: bremške, hamburske, antverpske, rotterdamske in francoske prekomorsko-vožne črte. V New Yorku in ostalih evropskih pristaniščih sprejmo potnike naši zastopniki. V slučaju zadržka oziroma zaprek potnikov, obrnite se na nas.

Poskusite

najboljše unijske

A—B, X—Lent in

Criterion smodke

katere izdeluje

H. F. Aring

916 Payne Ave. Cleveland, O.

Postrežba točna. Cene nizke.

KALIFORNIJSKO VINO

na prodaj. Pridelek farne Hill Girt Winery. Dobro črno in belo vino po 35 do 45 centov galon; staro belo ali črno vino 50 centov galon; risling 55c. Kdor kupi manj kot 50 galonov vina, mora dati \$2 za posodo.

Drožnik po \$2.25 do \$2.75 gal. slivovic po \$3 gal. Pri večjem naročilu dam popust.

V mnogobrojna naročila se priporočam

STEFAN JAKSHE

Box 77

Crockett, Cal.

LIEBICH Slovenski fotograf

poznat mej Slovenci že mnogo let, izdeluje najlepše velike in male slike po najnižjih cenah.

80—86 Euclid Ave.

CLEVELAND, O.

Za ameriko patentirane

Harmonike,

izvrstno delo, cene nizke, se dobe samo pri Slovencu

Joon Golob

203 Bridge St. Joliet, Ill.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MIHAEL STRUKELJ, 519 Power Str., Johnstown, Pa.
 I. tajnik: MARTIN KONDA, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.
 Pom. tajnik: FRANK PETRIČ, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.

Nadzorni: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Porotni: JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
 odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Bolniški: JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 odbor: JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Odbor S. N. P. J. ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsečlane, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dopošljejo svoje dopise prvemu tajniku.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; **denarne pošiljave** pa blagajniku Frank Klobučarju.

Vstop.

Društvo "Slavija" št. 1 v Chicago, Ill.: Ivan Stonich št. 560; Tomaž Putz št. 561. Društvo šteje 60 udov.

Društvo "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.: Ivan Vintar št. 557; Josip Dullar št. 558; Jernej Derganc št. 559. Društvo šteje 67 udov.

Društvo "Naprej" št. 5 v Cleveland, O.: Ivan Daničič št. 553; Ignac Rotar št. 554; Josip Birk št. 555. Društvo šteje 15 udov.

Društvo "Bratstvo" št. 6 v Morgan, Pa.: Štefan Vozelj št. 552; Društvo šteje 42 udov.

Društvo "Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans.: Josip Demšar št. 562; Anton Strah št. 563; Frank Gevirk št. 564; Matija Potočnik št. 565; Frank Mole št. 566; Anton Sinkovič št. 567; Martin Sinkovič št. 568; Pavel Bojč št. 569; Anton Vene št. 570; Leopold Dolinšek št. 571; Frank Johan št. 572; Frank Kodrič št. 573; Josip Zorc št. 574; Ivan Strah št. 575; Karol Dolinšek št. 576; Anton Radi št. 577; Ivan Polenšek št. 578. Društvo šteje 69 udov.

Društvo "Zarja" št. 15 v Ravensdale, Wash.: Frank Remic št. 556; Matija Pečnik št. 579; Rudolf Pečnik št. 580; Josip Plavec št. 581; Simon Pečnik št. 582. Društvo šteje 18 udov.

Zopet sprejeti.

Društvo "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.: Josip Bratkovič št. 92; Društvo šteje 68 udov.

Društvo "Adrija" št. 3 v Johnstown, Pa.: Josip Modic št. 126; Društvo šteje 48 udov.

Društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: Ivan Brenčič št. 231; Društvo šteje 46 udov.

Suspendovanje.

Društvo "Slavija" št. 1 v Chicagi, Ill.: Frank Bernik št. 26; Josip Porenta št. 47. Društvo šteje 58 udov.

Društvo "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.: Ivan Andrejaš št. 403; Matija Povše št. 453. Društvo šteje 66 udov.

Društvo "Bratstvo" št. 4 v Steel, O.: Josip Friškovič št. 174; Mihael Uhar št. 177. Društvo šteje 31 udov.

Društvo "Naprej" št. 5 v Cleveland, O.: Jakob Potočnik št. 416; Društvo šteje 14 udov.

Društvo "Bratstvo" št. 6 v Morgan, Pa.: Josip Mave št. 384; Društvo šteje 41 udov.

Društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: Frank Zupančič št. 223; Josip Kravanja št. 228; Ivan Kastelec št. 232; Ivan Turk št. 235. Društvo šteje 42 udov.

Društvo "Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans.: Josip Teršina št. 291; Jos. Knez št. 281; Mih. Klenovšek št. 390. Društvo šteje 66 udov.

Posamezni ud. Gregor Košak št. 332 Durango, Colo.

MARTIN V. KONDA, I. r. tajnik.

V čem se zrcali napredek S. N. P. J.?

Marsikdo je že mogoče razmišljal na kakšen način, iz kakšnih vzrokov se sme reči, da je S. N. P. J. napredna? Jeli napredna zato, ker je centralna? ali zato ker daje \$6 podpore na teden? ali ker pristopajo rojaki tako pogosto v njo? itd. itd.

Na ta vprašanja bi odgovarjali eni povoljno, drugi zopet nepovoljno. Mi na ta vprašanje neodgovorjamo, ker znamo, da je to razvoj.

Toda nekaj posebnega je, ki se zrcali v bistvu te slov. gospodarske organizacije v Ameriki. In to je, ker temelji ta organizacija na podlagi enakopravnosti slovanske pasmi; torej brez razlike veroizpovedanja za vstop.

Nekateri bodo prav v tem videli nepravilno postopanje. Mi pa hočemo v par stavkih dokazati, da to dela "slov. nar. podp. jednota" napredno.

Kakor ostali narodi, so tudi slovanski razdeljeni v razne verske sekte. Dasi od teh po krvi bratje, žive vendar — čestokrat, če so njih duhovniki fanatični podpihovanci napram drugim sektam — v najhujšem medsebojnem sovraštvu. Zgodovina nam pripoveduje, da se duhovniška cerkvena oblast ni nikdar brigala v resnici za blagor naroda, temveč hrepeneča po večjem gospodstvu, je izkoriščala fanatične

vernike v svoj lasten prid in dobiček. Zaradi nenasitnih bisag so tekli potoki krvi in narod si je bil zaradi teh malenkosti vedno v laseh. Pri takih prilikah pa so duhovniki raznih sekt ljudstvo izkoriščali. Nikjer pa ne ni zapisano v zgodovini, da bi se dva duhovnika dveh različnih sekt spopadla radi vere, marveč so se shajali na skupna zabavišča. Beseda v narodu, da je vsako versko prepričanje odobreno pri bogu, če se dotičnik ravna po njem se je odločno pobijala. In tako se še danes pobija...

S. N. P. Jednota pa je v tem oziru stopila na plan in povedala vsem v obraz, da smo vsi enako vstvarjeni in da se nepustimo premošči umetnemu hujskanju glede veroizpovedanj. Pri nas velja edino geslo: "Ne stori drugemu, kar samemu sebi ne želiš."

V tem je povedano vse! Baš ta izrek nam je dal vzrok in temelj, da smo vrgli vse neutemeljene "priprge" med staro šaro...

Vsi torej lahko pristopijo v S. N. P. J. kdor je spolnil 18. in ne prekoračil 48. leto in je Slovenec ali Slovan.

Natančna pojasnila daje br. M. Konda, glavni tajnik, 683 Loomis St., Chicago, Illinois.

Osrednji odbor.

Milijonarka Astor je za svojo veselico naročila 10 detektivov. Taka naredba je povsod umestna, kjer se smide mnogo sleparjev in lopovov.

Pobirati naročnino za "Glas Svobode" so pooblaščen:

D. Badovinatz, La Salle, Ill.
 Paul Shaltz, Calumet, Mich.
 Frank Veyar, Lorain, Ohio.
 Jacob Hočevar, Cleveland, O.
 F. M. Shlander, Pittsburg, Pa.
 Jos. Matko, Claridge, Pa.
 Nick Starasinič, Pueblo, Colo.
 Frank Bizjak, Leadville, Colo.
 Jakob Tisol, So. Chicago.
 Frank Budna, Milwaukee, Wis.
 Jos. Mihelič, Waukegan, Ill.
 Jos. Faletič, Indianapolis, Ind.
 John Erbus, San Francisco.
 Anton Križe, Oat Hill, Calif.
 Frank Levec, Yale, Kans.
 Ignac Zlemberger, Steel, O. in okolico.

PRODAJALCI KOLEDARJA:

D. Badovinatz, La Salle, Ill.
 J. Tisol, 9049 Greenbay Ave., South Chicago, Ill.
 Jos. Mihelič, 617 Market Str. Waukegan, Ill.
 Frank Budna, 163 Reed Str., Milwaukee, Wis.
 Frank Spendall, Bridgeport, O.
 Ignac Zlemberger, Glencoe, O.
 Frank Dermota, Federal, Pa.
 Jos. Matko, Claridge, Pa.
 Felicijan Volčko, 525 Pa. Ave., Johnstown, Pa.
 Josip Zalar Forest City, Pa.
 Marešič Frank 13 Clifton Str. Cleveland, Ohio.
 Frank Veyar, Lorain, Ohio.
 Paul Shaltz 211—7 St. Calumet.
 John Gouze, Ely, Minn.
 M. Sodina, Crested Butte, Colo.
 Max Malich 183 N. Pa. Ave., Denver, Colo.
 Nick Starasinič, 604 S. Santa Fe, Pueblo, Colo.
 Frank Bizjak Leadville, Colo.
 Filiph Zadnik, Aspen, Colo.

F. M. Shlander, 5102 Buttler Str. Pittsburg, Pa.
 Mike Jakše, Roslyn, Wash.
 Jos. Kožuh, Ravensdale, Wash.
 John Erbus, 498 Bryant St. San Francisco, Calif.
 Josip Bayuk, Oat Hill, Calif.
 G. Rozman, Trail B. C. Canada.
 Jos. Falletich, 725 Warman Str. Indianapolis, Ind.
 Anton Starič, 223 N. 8th Str. Sheboygan, Wis.
 Frank Levec, Yale, Kans.
 Anton Golobar Ladysmith, B. C.
 John Thome, Leckrone, Pa.
 Math Petschnik, Taylor, Wash.
 Peter Mrak, Hackett, Pa.
 Jos. Turk, Chisholm, Minn.
 Mike Kraker, Anaconda, Mont.

Rojaki, v Crested Butte, Colo. pozor!

Vse rojake v Crested Butte in okolice opozarjamo, da lahko izroče naročnino za "Glas Svobode" za leto 1905 g. Marku Sodina-tu, ki prodaja tudi naš Koledar.

Upravništvo "Glas Svobode".

Somišljeniki naročujte in briporočujte svoje časopise.

Nazdar rojaki!

Slovenem in drugim bratom Slovanom priporočam svoj lepo urejeni "SALOON".

Točim vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Potniki dobe pri meni čedna prenočišča in dobro postrežbo.

Za obilen poset se priporoča **MARTIN POTOKAR**, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill. Telefon števil. 1721 Morgan.

Rojaki, ne pozabite starega prostora, John Koščička.

MATIJA ERKLAVEC,

433 W. 17th St. CHICAGO, ILL.
 edini slov. krojač v Chicagi, se priporoča rojakom v izdelovanje nove in popravljanje stare obleke, katera bo izgledala kakor nova. Vse po zmerno nizkih cenah.

VABILO

NA ŠESTI VELIKI MAŠKARADNI PLES katerega priredi društvo

Slovenija št. 44 Č.S.B.P.J.

V soboto dne 4. februarja 1905

V NARODNI DVORANI.

587 So. Centre Ave., na vogalu 18. ulice.

zavečnik točno ob 7:30 uri zvečer, Vstopnina 25c. za osebo 14 daril v vrednosti \$150.00 se K mnogobrojni udeležbi bode razdelilo med najlepše vabi najljubneje ODBOR.

Kolacekova razprodaja

Z rmenimi listki

še ta teden.

Svila za pranje — japonske vrste, fantastično pisana za ženske. Navadna cena 45c., sedaj jd. **28c**

Svilnati žamet — jako fine vrste in raznih barv. Prejšnja cena 98c., sedaj jd. **35c**

Blago za obleko — sama volna, daljši ali krajši kosl. Stalna cena za yard 75 centov, sedaj le **43c**

Bluze za ženske iz črnega satena, ali druge barve. Cena **39c**

Žaketi in površniki za gospodične, gospe in otroke. Nekateri vredni več kot \$10.00, sedaj le **\$3.95**

Možke delavne hlače in bluze modre barve, vsakovrstne mere. Stalna cena 50c., sedaj le **37c**

Možke nogavice iz kašmirja, črne, sive ali druge barve. Navadna cena za par 25c., sedaj le **12½c**

Židane kapuce jako finega, lilega in trpežnega dela. Stalna cena 98c., sedaj **29c**

Obleke za dečke iz trpežnega blaga po najnovejšem kroju le **\$1.95**

Rokavice iz usnja posebno trpežne, nalašč delane za delavce. Stalna cena 50c., sedaj **39c**

Ženske rute za ogrinjati se, razne velikosti. Navadna cena \$1.69, sedaj le **89c**

Cardigan žaketi za možke, črne in rjavobare. Vreden vsak komad najmanj \$5.00, sedaj le **2.98c**

Ovratne rute za možke, črne ali pa druge barve. Stalna cena 75c., sedaj le **39c**

Žaketi za ženske raznega kroja in iz najboljšega blaga. Komad le **\$1.59**

Preproge najrazličnejše vrste z najfinjšimi okraski. Stalna cena za jd. 35c., sedaj le **22c**

Perkal za obleke dvojno širok za obleke razne barve. Navadna cena za jd. 10 centov, sedaj le **5¾c**

Prodajalec STONICH, vprašajte po števil 22.

Dr. Kolacek & Co.
 559, 561, 563 in 565 BLUE ISLAND AVE.

Vesti iz jugoslovanskih pokrajin

— Katoliška knjigovoznica. Ko so farji kupili Ničmanovo knjigovoznico v Ljubljani, se je neki duhovnik, obenem vodja "Katholische Buchhandlung" izrazil proti nekemu knjigovozskemu mojstru: "Kaj se jezite, da smo kupili Ničmanovo knjigovoznico; kaj pa, ko bi jo bil kak jud kupil." Na te bedaste besede je duhovnik dobil odgovor, da bi sedem judov domačim obrtnikom ne moglo narediti toliko škode, kakor duhovniki. Jud bi moral z delom in cenami konkurirati — duhovščina pa izrablja svoj duhovski upliv in svojo duhovsko moč, da odžre obrtnikom zaslužek. Vedno in vedno izdajo kak nov molitvenik in zaslužijo pri tisku in pri vezavi. Včasih so dali duhovniki še kakemu drugemu človeku kaj zaslužiti, a sedaj požrjo vse sami. Če bodo zopet kake občinske volitve, pojdejo duhovniki pa zopet med obrtnike iskati kalinov, ki se bodo zanje pehali in če treba šli rčet jest. Slovenski knjigovozski mojstri so na tisoče misalov zvezali. "Katholische Buchhandlung" jih je najprej izpodrinila s tem, da je knjige kar vezane naročevala iz Nemčije, kajti tem duhovnikom je ljubše, da Prusi kaj zaslužijo, kakor slovenski domačini. Kar sedaj ne pride iz Nemčije, to seveda napravi zdaj katoliška knjigovoznica, knjigovozski mojstri pa naj se obesijo. Da, celo po hišah lovi "Katoliška knjigovoznica" dela in trga mojstrom kruh iz rok. To so dejstva, ki jih ne more nihče utajiti. Na teh dejanjih se vidi, kako prijatelji obrtnikov so duhovniki. Kristus je vzel bič in je izgnal kramarje iz templja — zdaj pa so duhovniki sami postali kramarji in se ne brigajo več za duše, nego samo za kupčijo.

— Paganstvo v katoliških cerkvah. Paganska ljudstva so darovala svojim bogovom razne darove. Tudi žive domače živali so pokladali na altar in jih darovali svojim bogovom. Slovenski duhovniki so tako paganska darila ohranili še do dandanes, t. j. v l. 1904. po Kristovem rojstvu. Na Kranjskem imajo po mnogih cerkvah, n. pr. v Smartnem pri Kranju, v Selcih itd. lesene konjčke, kravice, teličke, kokoši itd., katere pravoverni katoličani kupujejo od cerkvenih ključarjev in te konjčke, kravice, teličke in druge lesene živali nosijo o priliki "ofrov" na altar. Raz altar to darovano živinico cerkveni ključarji poberejo in potem znovega prodajo bedastemu ljudstvu, da jih potem znova daruje na altar. Ali je potem čudno, da je ljudstvo tako zaočalo v duševnem razmišljanju, da še sedaj v 20. stoletju poklada živali v daritev — Bogu, prav tako, kakor pagani svojim bogovom? Teologi okrog "Nove Dom." povejte nam, ali ni to malikovanje? Ali naj izobražen človek notem tudi uganja take bedarije? In če jih ne, ali zato ni pravi kristjan? Odgovorite nam, teologi!

— Dogodki v Ricmanjih. Minoli sta dve leti, odkar je prišla radi ricmanjske afere prva komisija — seveda ob spremstvu orožniških bodal — v to toliko imenovano selo. Poslanstvo te komisije je bilo označeno po okolnosti, da je imela seboj — ključavničarja iz Kopra. Sploh je koperski predstavitelj te vse časti vredne obriti igral vlogo tudi v poznejših sličnih komisijah. Odpiral je kaplanijo, sobe in kleti v kaplaniji, cerkev, zvonika, omare v cerkvi itd. Uspeh delovanja komisij v znamenju ključavničarjev in v svitu orožniških bodal pa je zares tudi diven in gotovo tudi drugačen, nego so računali gg. člani komisij in njihovi gospodarji. Uspeh je: dve celi leti brez nabožnega življenja, dve leti žabnic na cerkvenih vratih, dve leti brez cerkvenih porok, kakih 30 civilnih pogrebov in — okolo 70 nekrščenih otrok! To je gotovo fenomenalen uspeh. Vendar pa ne verujmo, da ga je šteti v posebno zaslugu njim, ki so delovali na njega doseganju z neverjetno — doslednostjo! — Tako je prav! Bode vsaj slovenski kmet prišel do prepričanja, da lahko tudi brez fariev živi.

"Napreju". Joj, kaj neki bode! Prvi čin je že storjen prav po srednjeveški. Kako, se gotovo vprašuje pridni naš čitatelj? E, pa naj povemo, da bo javnost vedela, kakšne muke so marofske nune pripravile soc. "Napreju". Na Marofu stanuje več delavcev rudarjev, ki so seveda neglede nato, da so njihove gospodinje prečastite in prepobožne nune, čili odjemalci social. lista. Ko je izšla zadnja številka lanskega leta in bila že razdana, prišla je predstojnica marovskih nun v stanovanje svojega najemnika B., vprašala ga: ali ima "Napreju", mož ji je odgovoril, da ga ima. Nana je zahtevala nato, naj ga ji pokaže. Mož je to storil. In pobožna nuna? Vzela je žveplenko in "Napreju" — zažgala! Ko je gorel, svetila so se ji tako sveto pobožno lepa liceca, da so bili vsi prisotni kar ginjeni. Tudi sodr.urednik "Napreju" je bil ginjen, ko je slišal to novico, in obžaloval je samo, da mu nemila usoda ni privoščila videti, kako je gorel njegov ljubljani "Napreju" v rokah čiste in prečiste marofske device: zavest pa vseeno ima, da je "Napreju" vendar junaško prenesel mučeniško smrt, ko je klub temu izšel 4. januarja 1905, v navadni svoji obleki. — Klerikalna zavist. Socialno-demokratsko delavstvo v tobačni tovarni v Ljubljani je sklenilo prirediti 21. januarja predpušno veselico. Ko so to klerikalci izvedeli, so na isti dan napovedali posebno veselico in "Slovenec" je že pridušal občinstvo, naj daje podporo samo klerikalcem.

— Pobegnila je strupena klerikalna agitatorica Helena Suhadobnik, delavka v tabačni tovarni, stanujoča na Karolinski zemlji št. 20. v Ljubljani. Zapustila je možu pismo, da ji ni več živeti, ker so jo njene tovarišice obdolžile poverjenja. V pismu svetuje možu, kam naj da otroka, in pripoveduje, da je nedolžna v celi stvari in namigava na samomor. Suhadobnikovi so njene prijateljice celo leto izročale denar, katerega bi bila imela dajati v hranilnico, a ko so jo pred par dnevi prijele za hranilnične knjižice, ni bilo niti teh, niti denarja. Izgovarjala se je, da so ji bile knjižice ukradene. Oškodovana je Franciška Drapkova za 208 K, Franciška Kunčeva za 154 kron, Terezija Cankarjeva za 208 K, Terezija Jagrova za 44 K, Marija Sušnikova za 104 K, Ivana Boltejeva za 104 K in Katarina Jakličeva za 620 kron. Oškodovanke so si krajcarje pritrgovale od ust, toda bile so toliko nespametne, da so se zanašale na pobožnost Helene Suhadobnikove. Katoliška pobožnost navadno "fali"!

— Požar v Blagovici. Na Novoga leta dan okoli devete ure dopoldne začelo je goreti hišno poslopje Frana Benkoviča, vulgo pri Kristofcu v Blagovici. Zaradi razsajajoče silne burje je bilo to poslopje hipoma vse v ognju. Pohištva ni bilo mogoče skoraj nič rešiti. Burja je zanašala goreče utrinke na sosedne hiše, in v kratkem se je pokazal ogenj na strehi drugega gospodarja. Tudi to poslopje, ki je bilo deloma leseno, je popolnoma uničeno. Župan, Franc Pistotnik, je uvidel nesrečo, ki je pretila celi Blagovski vasi ter po nekem kolestarju obvestil gasilno društvo v Lukovici. Ko bi trenil, je bilo to društvo pripravljeno na pomoč. Mrzla voda, ki se je po brizgalnicah kar trčila, je delala velike težave ognjegascem vendar se je po naporu delu posrečilo okoli druge ure popoldne toliko podušiti, da so tam bližnji prebivalci saj nadaljne nesreče bili obvarovani.

— Nepredvidna ženska. Delavčeva žena Terezija Logojeva, stanujoča na Radeckega cesti št. 2 v Ljubljani, je pustila svojega zletnega sinčka Antona samega v sobi pri zakurjeni železni peči. Otroku se je vnela obleka in se je tako hudo opeknel, da je po preteku dveh ur vsled tega umrl v deželni bolnišnici.

— Tudi žrtv pijske. Na Glincah so našli v Pirnatovi šupi mrtvega človeka po domače "Dragonerja".

Pokojnik je okoli 50 let star, ima sivo brado in je bil prišel na šupo nekoliko pijan. Pravo njegovo ime je še neznan in je po Glincah znan le pod navedenim vulgarnim imenom.

— Nova mestna ubožnica v modernem slogu se namerava zgraditi v Zagrebu, sedanje poslopje pa se priredi za nočišče revežem z malo ljudsko kopeljo.

Amerika nadkriljuje Evropo.

Evropejci se bridko pritožujejo, da nazaduje njih izvoz v nekaterih državah, ker ameriško blago pridobiva čimdalje več trgov. Ta preiskava dokazuje, da mnogo evropskih tvorničarjev gleda le na dobiček mesto na dobro blago. Amerikanci so ta najnovejši pojav kmalu opazili in pričeli so uvažati izborno blago, katero so dobili dobro plačano. Le-ti so danes tudi gospodarji na svetovnem trgu. Vsled tega je tudi Trinerjevo zdravilno grenko vino pripoznano kot najboljši pripomoček zoper bolezni v želodcu.

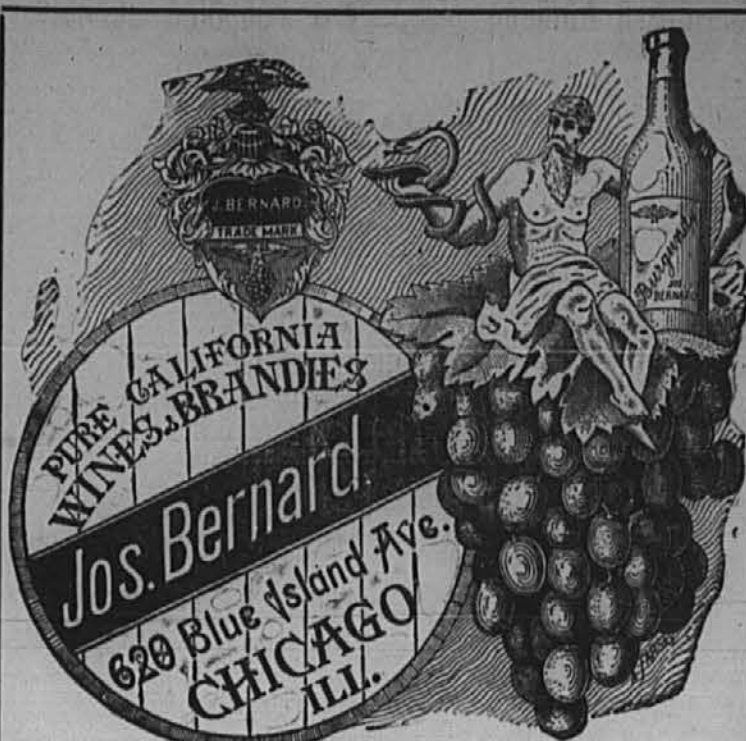
Ta pripomoček je še vedno to-le izvršil: Pomnožil in ščistil je kri, ozdravil vsako želodčno bolezen, ojačil živce in mišice in provzročil, da je želodec dobro prebavil zavžito hrano.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Naznanilo.

Pevovodja slovenske ali hrvatske narodnosti, ki bi hotel vežbati pevski zbor, poleg pa tudi delati v tovarni, dobi primerno eksistenco. Kje, pove upravništvo "Gl. Sv."

Slovensko — angleški — rečnik je izšel. Cena 60c. Denarne pošiljave po money-orderju na V. J. Kubelka, Box 744 New York, N.Y.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijske in importirane vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice. Vsi dobro došli!

Kdor se želi učiti in naučiti angleško brez učitelja

naj si nabavi ravnokar izišli Slovensko—angleški—rečnik.

Knjižica je jako razumljivo sestavljena, poleg angleških besedi nahaja se pravilno izgovarjanje istih. Oblika knjižice je žepna, toraj pri vsaki priliki v porabi.

CENA JE SAMO 60 CENTOV.

Denar pošljite po Money-Orderju ali pa v znakah na naslov V. J. Kubelka, P. O. Box 744 New York V. Y.

Trgovec
delavec
gospodinja
otrok
vsi morajo jesti.

Srečni so, ki lahko delajo in kojim jed diši. Ako hočete ohraniti si moč in zdravje, rabite

Trinerjevo zdravilno grenko vino

To vino je naravni pridelek. Izdeluje se iz naravnega vina in iz importiranih zdravilnih evropskih zelišč. Ta lek deluje direktno na želodec s tem, da ga krepi in vsposobi za prebavo hrane; toraj včinkuje tudi na čreva, da se završi prebavni proces popoloma.

VSA HRANA,

ki se je prebavila pravilno, se spremeni v čisto kri, ki je podlaga zdravju, lepoti in življenski moči

Trinerjevo zdravilno grenko vino

ozdravi

vse želodčne bolezni,
vse nepravilnosti v črevah,
vse nepravilnosti na jetrah,
vse krvne in kožne bolezni,
vse živčne bolezni, nespečnost.

Ako se počutite slabo, tedaj pijte Trinerjevo vino. To vas bode zopet oživilo. Mogoče, ženske in otroci smejo rabiti to vino, ker je naravno in zdravilno.

Se dobiva v lekarnah in dobrih gostilnah.

JOS. TRINER

799 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Trinerjev brinjevec ozdravi vse bolezni na jetrah in žolču. Prideluje se iz kranjskega brinja.

Emil Bachman

Največja slovenska
tiskarna.

Izdeluje društvene znake,
gumbe in zastave.

Cene različne po naroči-
lu. Za vsako delo se
jamči.

Pišite slovenki po brez-
plačni cenik.

580 So. Centre Ave. Chicago, Ill.

Naročujte svoje obleke pri

Charles Tyl-u

priljubljenemu unijskemu krojaču

772 So. Halsted St. na vogalu W. 19th Pl.

ki čisti in popravlja tudi ženske in moške obleke. Gospod
Tyl je dobro znan mej Slovenci vsled svojega ličnega in tre-
pežnega dela ter nizkih cen.

NAJTRPEŽNEJŠE OBLEKE PO NAJNIŽJIH CENAH.

Obrnite se zaupno na nas

kadar hočete odpreti saloon
ali se zmeniti za pivo.

Lahko govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše izborni pivo je
po evropsko kuhano, tako, da boste vselej delali dobro kupčijo.

Kadar nimate časa priti osebno do nas, pišite ali telefonirajte nam,
na kar boste dobili hitri odgovor. Imamo pivo v sodčkih in izvrstno
vlezano pivo (Lager-Beer) v steklenicah.

Tel. Canal 967 **ATLAS BREWING CO.** 21. & Blue Island Ave.

NOTARSKA pisarna.

Izdelujejo se vsa notarska dela
Vollmacht, kupna, dolžna pisma,
prošnje radi vojašine itd. Oddal-
jeni rojaki dobe pismena pojasnila
brezplačno, ako prilože za 2c.
znamko za odgovor.

William Sitter
Claridge, Pa.

Odprl sem pod imenom
"The Eagle Bar"

lepo **Saloon**
urejen

v katerem točim sveže pivo, naj-
boljša, pristna kalifornska vina in
dobro žganje. Na prodeji imam tu-
di najfinejše unijske smodke. Po-
potniki in domačini dobe čedno
prenočišče

Mihael Jakše
Roslyn, Wash.

NAZNANILO.

Opozarjam slovenske trgovce—
saloonarje in tudi drugo p. n. ob-
činstvo na importirano brinje iz
Ljubljane, iz katerega kuham sam
najbolji brinjevec! Dvanajstina
steklenic stane \$15. poleg pa mora
vsakdo sam plačati prevozne stroške.
Kdor hoče dobro kapljico brinjev-
ca piti, naj se obrne na

John Kracker-ja
1199 St. Clair Str.
CLEVELAND, O.

500 mož potrebuje za Rainer-
jevo pivo in Bourbon Wis-
ky piti, fine smodke kaditi in se ve-
seliti.

Razpošilja staro belo in staro čr-
no vino po 50 centov, ter star grape
brandy po \$2.75 galon.

ANTON KRIZE,
OAT HILL, NAPA CO. CAL.

RAZNO.

— Avstrijsko vladino korito.
Govori se in piše o "vladinem ko-
ritu". Da vse te govorice niso brez
temelja in povoda, kažejo nasled-
nja dejstva. Poljaki so skozinsko
vladina stranka, stranka, na katero
se opira slednja vlada pri sleherni
priložnosti. Zato seveda ne dobe
le političnih predprav, ampak tu-
di osebnih koristij. N. pr. poslanec
Niementowski je dobil pri vladi
koncesijo za gradnjo železnice Tar-
nopol-Zbaraž, katero je takoj pro-
dal za 250.000 kron neki brnski
družbi, v kateri si je še določil
mesto v ravnateljstvu. Bivši mi-
nister Jendrzewicz je dobil od
vlade dovoljenje za smešno nizko
ceno, da sme posekati velik gozd v
Dinaždvoru. To dovoljenje pa je
takoj prodal za 200.000 kron ter si
določil še 28.000 kron letne najem-
ščine za uporabo dovoljenja. Tretji
slučaj se tiče posl. Wodziezkega,
in Rapaporta, ki so kupili od vlade
za pretirano nizko ceno več zem-
ljišč v Galiciji, na katerih so znani
petrolejski studenci. Takoj se je
ustanovila akcijska družba s 6 mi-
lijoni kron temeljnega kapitala,
da tvori daljši kapital. In
potem se govori o ljudski volji itd.
Povedati bi še lahko o raznih dru-
gih poslancih, ki niso Poljaki, ki
pa vseeno v tem enačijo Poljakom
pa to naj kot škica vladinega kori-
ta za enkrat zadošča.

V tej škici sežreali trudapolno
delo "ljudskih" zastopnikov v av-
strijski zbornici. A nič boljše ni
tudi v zbornicah drugih držav.

— Zelo koristna reforma. Neki
odlični klub v Londonu, katerega
člani so tudi lordmajor in razni
člani mestne uprave, je napravil ne-
davno svojim članom velik banket.
Klubov načelnik je pri tem prvič
vpeljal novotarijo, ki je vsem zelo
ugajala, ter je želeli, da bi se raz-
širila tudi drugod. Vsak gost je do-
bil poleg svojega krožnika ne samo
zaznamke vseh jedil, ki pridejo pri
banketu na vrsto, temuč tudi bese-
dilo vseh govorov, ki bi se pri nor-
malnih razmerah bili govorili pri
banketu. In gostom se ni dobro ko-
silo zagrenilo s poslušanjem dolgo-
časnih govorov, temuč je vsak lahko
govor čital, kadar se mu je ljubilo,
oziroma si ga je nesel domov. Ven-
dar je predsednik imel govor, ki je
dosegel velikanske uspehe. Izprego-
voril je namreč: "Slavni klub! Gle-
de moje napitnice vas opozarjam na
stran 11!" (Viharno ploskajte.)

— Nova afeta bivšega olomuške-
ga nadškofa dr. Kohna. Bivši nad-
škof je prevzel po smrti svojega
prednika kneza Fuerstenberga siro-
tinski zaklad, glaseč se na 200.000
gld. ter se je obvezal, da fond uredi
na to svoto ter pridene iz svojega,
oziroma iz nadškofijskih dohodkov,
ako bi kaj manjkalo. Do danes pa
ta fond še ni urejen ter je baje v
njem samo 20.000 K. Farška bisa-
ga nima dna!

— Umor in samomor. V Czura-
viczi pri Przemyslu je neki orožnik
ustrelil gostilničarja Davida Felse-
na ter ranil njegovo hčer, nakar se
je tudi ustrelil. Morilec je imel z
lepo hčerko židovskega krčmarja
ljubavno razmerje.

— Banka v konkurzu. V Genovi
je napovedala banka Rocca konkurz.
Pasive znašajo 25 milijonov lir.

— Velik požar je uničil industrijski
del mesta Curiha. Zgorelo je
5 tovarn, oziroma delavnic.

— Zakon o grškega finančnega
ministra pl. Lukacsa je sodišče raz-
veljavilo. Minister se poroči z vdo-
vo nekega židovskega rudarskega
ravnatelja.

— Nesreča na železnici. Na po-
staji Starisko blizu rusko-pruske
meje je trčil vojaški vlak ob tovorni
vlak. Nad 50 rezervistov je močno
ranjenih.

— Pripravo za brežično telefo-
niranje je baje iznašel menih Emilio
pl. Carbognano v Rimu.

— Ruski car je morilcu ministra
Plehveja, Sazanovu, znižal dosmr-

no kazen v 14letno ječo, njegove-
mu sokrivcu Sikorskemu pa od 25
na 10 let. Batjuški se tresejo hla-
čice!

— Dva vlaka sta trčila skupaj
pri Ceparu (Italija). Ranjenih je
40 oseb, med njimi 6 težko.

— Nove topove je naročilo angle-
ško vojno ministrstvo za 2½ mil-
ljona funtov.

— V hipni blaznosti je v Prze-
myslu streljal gimnazijec Wrobl na
svojega profesorja Hlebowickega
ter ga smrtno ranil. Nato se je di-
jak tudi ustrelil.

— Hudi viharji so razsajali več
dni po Avstrijskem, Solnograškem
in Češkem. Vihar je napravil
ogromno škodo na poslopjih in
drevju.

— Poneverjenje na Reki. Pone-
verjalca Bertolija so baje že prijeli.
Poneverjena svota znaša 150.000
kron.

— Mraz v Benetkah. Nekateri
kanali so popolnoma zamrznjeni.
Tudi v južni Švici imajo 12 do 20
stopinj mraza. Na sedlu sv. Gothar-
da, kjer je samostan, so imeli mi-
nole dni celo 33 stopinj mraza. Od
leta 1870. ni bilo več tako hude
zime.

— Iz dežele lepil čednosti. V
Berolinu je ravnatelj deleznega so-
dišča Taase imel nemoralno raz-
merje s trgovskim pomočnikom
Lindnerjem, a ker je vsled tega
Lindner izsiljeval čimdalje večje
svote, ga je te dni na ulici ustrelil.

— Pogrebni monopol odpravljen.
Francoska zbornica je sprejela za-
konski načrt, s katerim se odvzame
cerkvenim upraviteljem monopol za po-
kopavanje mrtlicev.

— Srbski metropolit obtožen. Vr-
hovno sodišče v Belgradu je poslalo
vrhovnemu cerkvenemu sodišču ob-
tožnico proti metropolitu Inokenti-
ju, ki je obtožen hudodelstva simo-
nije, ki jo je zagrešil s podkuplji-
vostjo, brezznačajnostjo, kupčevan-
jem s službami in pohujšljivim
življenjem.

— Atentat. V Suži (Kavkaz)
so našli na ulici policijskega moj-
stra Saharova s sedmimi strelji u-
streljenega.

— Umor na božični večer. Na-
rednik Bernhard je prišel iz Gerli-
ca v Kolin, ker je zvedel, da pride
tja tudi njegova bivša ljubica s svo-
jim možem. Posrečilo se mu je, da
je srečal ženo samo na mostu k la-
dji ter jo sunil v vodo. Potem je
še njenega moža naprosil, da ga je
spremil na kolodvor ter se neznano
kam odpeljal.

V Podporo

stavkujočim klesarjem in kamno-
sekom v Nabrežini, Primorsko:

Steel, Ohio: — Vincenc Kollar
25c; Ivan Remih 25c; Anton Remih
25c; Florjan Span 25c; Frank Ci-
merman 25c; Karl Dernač 25c; An-
ton Hribar 25c; Anton Span 25c;
Frank Jakš 25c; Frank Mlakar 25c;
Frank Boštjančič 25c; Matija Tu-
šek 25c; Joe Dernač 25c; Maria
Dernač 25c; Julia Dernač 25c; John
Dernjava 25c; Valentin Verhovec
25c; Anton Golja 25c; Frank Ho-
lob 50c.

Nabiralna pola sohr. Medena:
Ker niva pila pivo iz lonca 5c. Jak.
Polanšek 50c. Josip Polanšek 50c.
Tomaž Puc 25c. Jakob Stonič 50c.
Frank Koenig 50c. John Petek 25c.
Andrej Poravne 50c. John Banovet
5c. Ržeci satan 10c. Ker je ljublan-
ski škof postal "brezverc"? 10c.
Rumni hudič 10c. Ker znajo farji
hudiča panat 10c. Ker ga do sedaj
še niso panali 10c. Osel riga i, a, a,
tep'e pa f... u dnarčke da 10c. Ker
so nekatere tercijske zaljubljene v
f... e 10c. Na citat "Nove do-
movine": "Saliti se, z električnimi
žicami privede do nesrečne opekline.
15c. Ker so delavci prišli do prepri-
čanja, da bode občna stavka zrušila
današnji družabni red 20c. Ker so
jo pri "Novi Domovini" pogodili 5c.
Kazen za slabe pripovedke 40c. Iz-
borni igralec na kitaro g. Udovič
8c. Ni drobiža 2c.

Ker se ne mečam v otrobe 5c. Ker
sem varen pred svinjami 5c.

V sredo smo zopet odpotali st-
kujočim klesarjem in kamnose-
v Nabrežino \$12.45.

POMOČ IN ZDRAVLJE BOLNIM!

ZAMORE DATI SAMO

Dr. E. C. Collins, M. I.,

Berite nekaj najnovejših priznanj, s katerimi se zahvaljujejo naši rojaki za
popolno ozdravljenje:

Spoštovani gospod profesor!

Jaz spodaj podpisana se Vam zahvalim za Vaš trud in za Vaše
učeno zdravljenje. Vsemu našemu narodu po celem Ameriki sporočam,
da ste Vi pravi in jedini zdravnik, kateri zamore ozdraviti vsakega bol-
nika. Veliko zdravnikov sem poskušala tukaj v mestu Pueblo, a ni-
din mi ni mogel pomagati. Nekateri zdravniki so mi rekli, da mi ni
nič, a kako more vendar zdrav človek iskati zdravila in trošiti denar,
če mu ni nič. Vi pa mi niste tako rekli, ampak ste me v svoji veliki
žalosti lepo izprašali o moji težki bolezni in mi pokazali zdravila, po
katerih sem takoj čutila olajšanje v pljučih in prsih, a podrugli posla-
nih zdravil sem — hvala Bogu! Vam — popolnoma ozdravela, tako
da se čutim zdrava kot poprej. Nadalje se zahvalim uredništvu
slovenskih časopisov, ktera so priobčila v svojih listih tega izvrstnega
zdravnika in nas tako opozorila na najboljšega zdravnika.

S tem končam pismo — Vam do groba hvalezna.

ANA GORŠE,
433 Rush St., Pueblo, Colo.

Častiti gospod!

Namnanjam Vam, da so me Vaša zdravila prav dobro pozdravila.
Že v dveh dneh sem bil veliko boljši in ko sem porabil vse, sem bil

Iz vsega tega se toraj jasno razvidi, da se ozdravijo naši bolni rojaki najzanesljivejše na

zdravniškem zavodu dr. E. C. COLLINS-A,

ker se nijeden drugi zdravnik ne more ponašati s tako uspešnim zdravljenjem kakor on.

Ozdravi vse bolezni,

polno ozdravljenje vseh bolezni, kakor: bolezni na pljučah, prsih, želodcu, črevah, ledvicah, jetrah,
mehurju, kakor tudi vseh bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, nervoznost, živčne bo-
lezni, prehudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, naduho, bronhijalni, pljučni in prsni kašelj,
bljuvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in
bolečine v križu, hrbtu, ledjih in boku, zlato žilo (hemeroide), grizo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri,
otekle noge in telo, vodenico, božjast, slabosti pri spolnem občevanju, polucijo, nasledke izrabljanja
samega sebe, šumenje in tok iz ušes, oglušnje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na
glavi, srbenje, lišaje, mazolje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastični
glavobol, neredno mesečno čiščenje, beli tok, bolezni na maternici itd., kakor tudi vse ostale notranje in
zunanje bolezni. Dr. Collins, M. I., je prvi in jedini zdravnik, kateri ozdravi jetiko, ozdravi vse
tajne možke in ženske spolne bolezni, kakor tudi "sifilis," točno in popolnoma. (Zdravljenje
spolnih bolezni ostane tajno). Ženskam in možkim se ni treba sramovati ter naj natančno in zanesljivo
opišejo svoje spolne bolezni. Ktere ženske trpe na takozvanem mesečnem neredu, naj se takoj obrnejo
na Dr. E. C. Collins-ov zdravniški zavod.

**Zatoraj, rojaki Slovenci, mi vam priporočamo
samo in edino le slavnega in izkušenega Dr. E. C.
COLLINS, M. I.**

Ako ste slabostni, bolni, ako izgubljate moči ali trpite na katerikoli bolezni, če je vaša bolezen za-
starala ali kronična vsled neuspešnega zdravljenja neizkušenih zdravnikov, opišite natančno vašo bolezen
navedite starost in čas, kako dolgo ste že bolni ter pošlite pismo na ta-le naslov:

DR. E. C. COLLINS, M. I.,
140 West 34th Street, NEW YORK, N. Y.

In potem bodite z mirno dušo prepričani da boste zagotovo in poponoma ozdravili.

Izza temnih dni.

(Sliče iz življenja raznih papežev.)

Ti pogumni možje so se v svojih spisih lotili direktno stebrov, na katerih je slonela moč in veljava duhovništva, in so se proti papeštvu in duhovništvu vojskovali s svetim pismom, katero je edino veljavna avtoriteta v verskih rečeh.

S tem gibanjem se je začel nov duševni proces v človeštvu, v katerem procesu je bilo razbito edinstvo rimske cerkve.

Dne 15. marca 1327. je nemški kralj Ludovik stopil na italijanska tla. Ludovik ni prišel kot oznanjevalec miru, nego kot vojskovodja, kot pripoznani poglavar vseh Gibelinov in kot sovražnik rimskega papeža. Ker ga je bil papež izobčil in preklel, ni mu bilo treba imeti nobenih ozirav in mogel se je odločiti, da gre v Rim in si dene na glavo cesarsko krono.

Papež Ivan XXII. je poskušal z novimi prekletji preprečiti namen kralja Ludovika, ali prekletja niso nič zalegla. Rimljani še niso vedeli, naj li stopijo na kraljevo ali na papeževo stran. Pozvali so najprej papea, naj zapusti Avignon in pride v večno mesto, ali ker se papež ni odzval, se je ljudstvo uprlo proti papeževim namestnikom in jih pregnalo, ter pozvalo kralja Ludovika, naj pride v Rim. Ludovik je bil premagal Pizo in je 7. januarja 1328. prišel v Rim, kjer se je nastanil v papeževem stanovanju.

Dne 11. januarja se je sešel rimski parlament in je podelil Ludoviku cesarsko krono. V nasprotju s tradicijami izza časa Hohenstaufov se je Ludovik postavil na stališče, da podeljuje cesarsko krono rimsko ljudstvo samo in da nima papež na to nobenega vpliva. To je bilo prvo demokratično kronanje v starodavnem Rimu. To kronanje se je izvršilo z nepopisnim sijajem. Dva škofa sta Ludovika mazilila, v imenu rimskega naroda pa mu je cesarsko krono posadil na glavo slavn Rimljan Sciarra Colonna, senator, ljudski kapitan, vodja papežu sovražne strani. Sciarra Colonna, ki je 25 let prej v goreči palači v Anagninu na prestolu sedečemu Benediktu VIII. nastavljal meč na prsi in mu pahnil z glave trikratno papeško krono, je sedaj kot pooblaščenec suverenskega naroda držal v rokah cesarski diadem in ga izročil izvoljencu ljudstva.

Papež je besnel v nepopisni jezi. Proglasil je to kronanje za neveljavno, preklel cesarja, novič in napovedal proti njemu krizarsko vojno. S tem je papež le poostiril sovraštvo, ki je vladalo proti njemu. Cesar je prej omenjenega Marzilijskega iz Padove imenoval za duhovskega vikarija v Rimu. Takrat je Rim štel kakih 50.000 prebivalcev, med katerimi je bilo 2163 duhovskih oseb. Marzilijski je delal na to, da bi bil papež Ivan XXII. odstavljen. Mnogo duhovnikov ga je podpiralo. Zastopniki duhovnikov in vernikov so začeli pravi proces proti papežu in so se zedinili naprositi cesarja, naj papeža Ivana XXII. kot krivoverca odstavi.

V zgodovini rimske cerkve in rimsko-nemškega cesarstva je 18. april 1328 eden najpomembnejših dni. Ta dan se je sešel rimski parlament. Na stopnicah cerkve sv. Petra je stal prestol, na katerem je s cesarsko krono na glavi in z žezlom v roki sedel Ludovik, cesar po volji rimskega naroda. Okrog cesarja so bili zbrani velikaši, duhovniki in sholastiki in ljudski zastopniki ter poglavarji, spredaj na trgu pa rimsko ljudstvo. Še nikdar ni videl večni Rim takega cesarsko demokratičnega prizora.

Ko je nastal mir, je stopil na govorniški oder neki frančiškanski menih in trikrat s povzdignjenim glasom vprašal: "Ale je kdo tu, ki hoče zagovarjati duhovnika Jakoba iz Cahorsa, ki se imenuje papež Ivan XXII.?" Ker se ni nihče oglašil, je stopil na oder neki opat in prečital cesarjevo sodbo. Papež Ivan XXII. je bil s to sodbo proglašen "za krivoverca in mističnega antikrista" ter vsled tega odstavljen. Cesar je izrečno priznal, da je s to sodbo izvršil sklep duhovščine in naroda. Cesar se je v tem postopanju točno ravnal po naukih monarhistov, ki so trdili, da je papež podložen cesarju in koncilu, da ima cesar pravico, papeža soditi in kaznovati in da smejo papeža, ako se ne ravna po verskih predpisih ne samo duhovniki nego tudi verniki odstaviti.

Papež Ivan XXII. se je proti temu vojskoval kakor blazen. Cesar je seveda tudi papeža sovražil iz dna duše in je z dekretom z dne 28. aprila 1328. obsojil papeža Ivana zaradi krivoverstva in žaljenega veličanstva na smrt. (Ko bi bil cesar mogel papeža doseči, bi ga bil dal gotovo obesiti.)

Logični zaključek teh korakov je bil pač ta, da je cesar izbral novega papeža. Minoriti so zahtevali, naj postane papež duhovnik njenega reda, ki bo stal na stališču, da se papež nima vtikati v posvetne zadeve in ki bo živel v evangelijski siromašnosti, kakor apostoli in papež Celestin V. Cesar je ponudil papeško krono minoritskemu menihu Petru iz Korbare, čisto navadnemu klosterskemu tepcu, ki o političnih in državno-pravnih vprašanjih ni ničesar razumel in že zato ni bil kos silno težavnim nalogom protipapeža.

Dne 12. marca 1328. so se Rimljani zopet zbrali pred cerkvijo svetega Petra. Cesar je sedel na svojem prestolu, poleg tega pa je bil pripravljen papežev prestol. Beneški škof je trikrat vprašal narod, če hoče fratra Petra iz Korbare za papeža. Dasi bi bil narod raje videl kakega Rimljana kot papeža, je vendar soglasno pritrdil nasvetu beneškega škofa. Nato je vstal cesar in je fratra Petra slovesno proglasil kot papeža Nikolaja V. Cesar je novemu papežu nataknil ribiški dostan na prst, mu obesil čez rame papeško oblačilo in ga posadil na svojo desno stran. Pred začudenimi sle

Rimljani je sedel cesar, ki so ga Rimljani sami izbrali, in papež, ki so ga Rimljani sami izvolili. Beneški škof Jakob je novega papeža mazilil, na kar mu je cesar lastnoročno posadil papeško krono na glavo.

Po sodbi cerkve je bil veliki Hohenstauf, cesar Friderik II., najstrašnejši sovražnik papeštva. Zdaj so duhovniki spoznali, da je bil Friderik II. še prav nedolžen človek v primeri s cesarjem Ludovikom. — Cesar bi se Friderik II. nikdar ne bil upal storiti, to je Ludovik storil brez strahu. Ludovik je dal z brezprimernim pogumom boju med cesarstvom in papeštvom revolucijsko in demokratično smer. Kakor so se časih papeži pridružili demokraciji, da so njene moči mogli porabljati za boj proti cesarjem, tako je zdaj cesar apeliral na demokratični princip o veličanstvu naroda in je s tem principom šel v boj proti papeštvu. Ludovik je sprejel cesarsko krono ne iz rok papeža, nego iz rok naroda in povrnil je narodu pravico, da po svoji volji izbere papeža. Cesar je vse kardinale proglasil za krivoverce in prepustil, da izvolijo duhovniki in verniki poglavarja rimske cerkve.

Te radikalne premembe so bile posledica tega, da je papež rezidiral v Avignoni in od tam začel brezumen boj proti cesarju. A že sedaj sta bili obe oblasti, ki sta se borili na prvenstvo, papeštvo in cesarstvo, samo še senca tega, kar sta bili v prejšnjih stoletjih. Vsled poraza papeža Bonifacija VIII., vsled bega papeža v zakonito mesto na Francoskem, je papeštvo za vedno izgubilo svoje svetovno gospodstvo. In istotako je krona Karola Velikega izgubila silno mnogo svojega sijaja, ko so po padu Hohenstaufov priznali Habsburžani rimskemu papežu primat in imperatorsko oblast. Ludovik pa je krono sprejel iz rok nekaj-tisoč Rimljanov.

Ti Rimljani niso bili cesarju dolgo časa zvesti. Čim se je pokazalo, da cesar ni v stanu ugnati neapoljskega kralja, so se Rimljani obrnili od njega, posebno še, ker je cesar od njih zahteval denarja za vojne namene. Cesar je moral takorekoč bežati iz Rima. Radikalni prevrat, ki ga je cesar povzročil v Rimu, je bil v nekaj urah uničen. Neapolitanci so bili z navdušenjem sprejeti in so brez odpora izvedli restavracijo papeštva.

Kakor je bil začetek cesarjeve vojne v Italiji izredno srečen in sijajen, tako žalosten je bil njen konec. Samo osem mesecev je bil cesar gospodar Rima, od aprila 1329. l. je bil v Pizi, decembra tistega leta pa je moral oditi v Nemčijo. V Italiji je bila njegova stvar izgubljena, stranka Gibelinov je razpadla, velika večina mest je protipapeža Nikolaja V. izročila, oziroma prodala Ivanu XXII. in ga poslala v Avignon. Ta protipapež, ki je leto prej najstrašnejše preklinjal "krivoverškega duhovnika Jakoba" je pisal zdaj pasje ponižnosti polna pisma na "najsvetejšega papeža Ivana XXII." Zaslužil je svojo usodo: izbral si je milost in umrl v zaničevanju. Z vrvo okrog vratu je moral stegnjen kakor pes ležati pred papežem in prositi odpuščanja.

Ivan XXII. je triumfiral. Odpustil je temu najklavnejšemu vseh protipapežev, kar jih je kdaj cerkev videla, sprijaznil in pomiril se je z Rimom in z vsemi drugimi italijanskimi državami in prišel je v položaj, da je lahko ošabno odbil mirovne ponudbe cesarja Friderika.

Papež Ivan XXII. je umrl dne 4. decembra 1334 v Avignonu. Učakal je starost 90 let. Dolgo let je bil vladar kristjanske cerkve in provzročil neizmerno mnogo zlega. Ljubil je edinole denar in kupičil zaklade, to je bilo edino hrepenenje njegovega srca. V svoji, iz politične omejenosti izvirajoči gospodstvalenosti je provzročil silne boje, neizmerno prelivanje krvi in pa razkol v cerkvi. V tem, ko so se radi njega prepirali narodi, ko so tuje vojske morale požigale in ropale, se je papež — kadar ni prešteval svojih zakladov — kratkočasil s sholastičnim spintiziranjem. Še v zadnjih letih svojega življenja je provzročil silen vihar verskega značaja, ker je naenkrat začel učiti, da duše pred sodnim dnem ne vidijo Boga. Ta nova in gotovo brezpomembna dogma o nebeskih razmerah je naletela na najhujši odpor. Tudi najvišji duhovniki, ki so stali sicer na papeževi strani, so dolžili papeža krivoverstva. Sinoda v Vincennesu je proglasila, da je ta nauk krivoverški in papež — nezmotljivi papež! — je moral svoj nauk preklicati.

Vladanje papeža Ivana XXII. je velepomembno za svetovni razvoj. Ta papež je izpodkopal katoliški duhovščini njen velikanski vpliv in je obudil politični in verski odpor proti rimskemu papeštvu.

Ivanu XXII. je sledil Benedikt XII., ki je bil kronan 6. januarja 1335. Nekateri zgodovinarji pravijo, da je bil ta papež sin nekega mlinarja iz Saverduna v Languedocu, drugi, da je bil sin papeža Ivana XXII. Tako lakomen in korumpiran kakor njegov prednik, pač Benedikt ni bil, a sovražil je vse "krivoverce" in jih neusmiljeno preganjal. Benedikt XII. je umrl dne 25. aprila l. 1342. Veliki italijanski pesnik Petrarca mu je očital, da je bil skopuh in pijanec, ohranjena je pa tudi sodba nekega višjega duhovnika, ki je o Benediktu pisal:

Ille fuit Nero, laicis mors, vipera clero,

Devius a vero, cuppa repteta mero.

Papeški prestol je zdaj zasedel Klemen VI. Izvoljen je bil, ker se je s kardinali domenil, da si med seboj razdele cerkvene zaklade. Klemen je ljubil bogastvo in razkošje in je bil skrajno nemoralnega mišljenja. Kake nazore je imel o svojem dostojanstvu, kaže izrek: "Papež, ki zna svoje rokodelstvo, si hitro napolni blagajno". No, Klemen VI. je res znal svoje rokodelstvo. Drl je kristjanske narode kar se je dalo in na vse načine.

Izza vladanja tega papeža bi bilo zlasti vredno popisati, kako italijansko narodno in politično papeštvu sovražno gibanje je provzročil ljudski tribun Cola de Rienzi, vendar smo primorani to opustiti, ker ne spada prav v okvir te razprave.

(Dalje prih.)

SOUTH MISSOURI

Ali želite postati neodvisen,
ali želite imeti svoj lasten dom?
mi Vam ponujamo oboje v

jugovshodnem Missouriju,

kjer je zdravo podnebje, kratka, mila zima, dolgo in ne prevroče poletje, kjer na gorski planoti v črni zemlji dozori najlepše žito in raste najbolj sočnata trava, kjer živinoreja skor nič ne stane, nese pa veličanske dohodke, kjer raste izborna sadje, sočivje in druga zelenjava, ki se kaj lahko spravi v denar, kjer so čisti studenci in potoki, bogati gozdi, kjer železnice križajo ozemlje ter ga vežejo z najboljšimi trgi.

Mi Vam prodajamo tukaj svet od 6 do 12 dolarjev aker pod jako ugodnimi plačilnimi pogoji.

Nikjer na jugu, zapadu ali severu zamorajo vspevati slovenske naselbine boljše kakor tukaj, kjer lahko postane v kratkem času marljiv Slovenec neodvisen in bogat ameriški kmetovalec. Vsa ki teden se lahko kupci brezplačno odpeljejo na ogled. Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku.

CHARLES PETERS,

Vsa vprašanja posiljajte na slovenski oddelek: A. M. Knobel, Mgr. 315 Dearborn St., room 217-223 Chicago, Ill.

Obleke, površniki, zimske suknje.

Najmodernejše, najtrpežnejše jesenske in zimske obleke za delavnik in praznik, površniki in zimske suknje. Za tretjino ceneje kod drugoda

Naše cene oblekam so: \$5.00-\$22.00

" " zim. suknjam \$4.00-\$23.00

Naša zaloga je najboljša in najmodernejša na trgu. Vse je izdelano po najnovejšem kroju. Cene so jako nizke. V zalogi imamo tudi obleke za dečke in otroke. Najstarejša unijska tvrdka.

Telefon — Canal 1198

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave.

Telefon Canal 476

Uradne ure:

do 9. zjutraj

od 1. do 2. in

od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:

od 10-12 dopoldne in

od 2-4 popoldne

Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odlični zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

SLIKA PREDSTAVLJA

uro za dame.

Pokrovi so pretegnjeni z zlatom Gold filed, jamčeni za 20 let. Kolesove na razpolago Elgin ali Waltham. Zdaj samo

\$12.50

Mož, osreči svojo ženo in kupi ji uro za božično darilce.

Jacob Stonich

89 E. Madison St. Chicago, Ill.

L 1041

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močnejše še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.